

GAZETA TURYSTYCZNA POGRANICZA

Numer 4 2020 | za darmo

 Dawne uzdrowisko Jastrzębie-Zdrój
Fundacja Volens

ŚCIEŻKA MORAWSKA

Ścieżka Morawska jest szkieletową trasą rowerową, która łączy Jesioniki z Morawami Południowymi. Na Morawach Środkowych ścieżka w przybliżeniu kopiuje bieg rzeki Morawy. Na trasie nie ma żadnych wyraźnych różnic wysokości, dlatego nadaje się też dla niedoświadczonych rowerzystów lub rodzin z dziećmi. Można się delektować wspaniałą przyrodą wzdłuż dzikiej Morawy w parku krajobrazowym Litovelské Pomoraví, wspaniałymi widokami typowego hanackiego krajobrazu. Zalecamy urozmaicenie wyprawy po ścieżce kilkoma odgałęzieniami do atrakcyjnych turystycznie miejsc w okolicy ścieżki, jakimi są zamki, pałace i zabytki techniki. www.central-moravia.cz

KRAINA GÓRNEJ ODRY

Nie góry... nie morze... ale Kraina Górnej Odry to kolejne wspaniałe miejsce do zaznaczenia na Waszych turystycznych mapach. Zobaczycie tutaj wspaniałe atrakcje w iście zamkowym stylu, przeżyjecie sporą dawkę adrenaliny na kajakach, bądź zwiedzicie tę piękną krainę na dwóch kółkach dzięki sieci ścieżek rowerowych. Już w tym numerze przybliżymy Państwu wspaniałą wodną imprezę, oraz przedstawimy kilka ścieżek rowerowych. Jak lato na sportowo to tylko w Krainie Górnej Odry. Serdecznie zapraszamy w to niezapomniane miejsce...

OPOLSZCZYŻNA

W tym numerze Gazety dowiecie się jak bezpiecznie - z dala od dużych skupisk ludzkich wypocząć na Opolszczyźnie. Polecamy Wam szczególnie atrakcje niebiletowane, jak jeziora czy parki. Zachęcamy do odwiedzenia opisanych w Gazecie miejsc - wszystkie znajdują się na świeżym powietrzu i blisko polsko-czeskiej granicy.

ARCHITEKTURA DREWNIANA ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO

Drewniane kościoły w gminach Bystřice i Nýdek zaliczane są na Śląsku Cieszyńskim do unikatowych zabytków sakralnych niosących elemen-

ty architektury ludowej. Kościół Podwyższenia Św. Krzyża w gminie Bystřice wybudowano na przełomie XIX i XX wieku, w miejscu dawnego kościoła z drugiej połowy XVI wieku. Bryła tego malowniczego kościoła inspirowana jest stylem architekta D. Jurkoviče, przedstawiciela kierunku architektury secesyjnej. Kościół Św. Mikołaja w gminie Nýdek wybudowano w XVI wieku. Chór muzyczny oparty na czterech kolumnach, to jeden z elementów wnętrza, który zachęca do odwiedzenia. Obydwa kościoły katolickie, dzięki bogato zdobionemu wnętrzu z mnóstwem obrazów i rzeźb są piękne i unikatowe i warto je zwiedzić.

SZLAK CZAROWNIC

Wybierz się rowerem do XVII wieku, do czasów, gdy na Jesionicku i w regionie Šumperka odbywały się procesy czarownic, w których zginęły dziesiątki niewinnych ludzi. Wzdłuż 138-kilometrowej ścieżki edukacyjnej między Złatými Horami i Mohelnicą można natknąć się na kilka pomników tych ofiar, a także na dwie wystawy interaktywne (Jeseník, Šumperk) poświęcone temu przerażającemu okresowi. Można nie tylko odwiedzić miejsca wydarzeń, o których jedynie słyszałeś lub czytałeś, ale także cieszyć się z aktywnego wypoczynku w przepięknej krainie Jesioników. Zalecamy zaplanować sobie podróż na kilka dni, abyś mógł na pełne przeżyć tę przygodę i nie tylko pochłaniać przejechane kilometry. Serdecznie zapraszamy!

WYRUSZ NA TECHNOTRASĘ - PO ŚCIEŻCE MIEJSC INDUSTRIALNYCH

W mieście Krnov odwiedź synagogę - usłyszysz tam pieśni hebrajskie i spróbujesz pokarmów koszernych. Miłośnicy historii wojskowej docenią obszar fortyfikacji czechosłowackich Hlučín-Darkovičky i fort piechoty MO S-5 Na Trati (Na Linii kolejowej), gdzie można wypróbować np. telegraf ziemny. Odwiedź industrialne Dolní Vítkovice z widokiem z wieży Bolt Tower. Klejnotem jest także Kopalnia Michal, gdzie wydaje się, jak-

by górnicy nigdy nie opuścili szatni ani kantyny. Zjechać na dół wyciągiem górniczym da się w Landek Parku. W Štramберку możesz w tradycyjnej piekarni upiec sobie ucho štramberske. Więcej informacji na www.technotrasa.cz.

BESKIDY

Jednym z ciekawszych szlaków tematycznych w Beskidach jest Szlak Architektury Drewnianej. Pierwsze historyczne wzmianki o miejscach osadniczych w Beskidach najczęściej wiążą się z budową obiektów sakralnych, kapliczek i kościółków. Szlak tworzy kilkadziesiąt tego typu obiektów zlokalizowanych w bardzo malowniczych miejscach wśród gór. Szlak Architektury Drewnianej to wyjątkowa podróż w przeszłość, w odległe czasy naszych przodków, wyjątkowy zbiór kościółków zbudowany został rękoma rzeźbiarzy i budowniczych ludowych. Więcej informacji o obiektach na szlaku znajduje się na stronie www.sad.slaskie.travel.

EUROPEJSKI SZLAK ZAMKÓW I PAŁACÓW

Malowniczo położone górskie zamki i twierdze warowne, reprezentacyjne pałace, należące niegdyś do bogatych rodów rycerskich i arystokratycznych, czy wreszcie tajemnicze i mroczne ruiny, których czasy świetności minęły bezpowrotnie wieki temu - to wszystko czeka na turystów wyruszających w niezwykłą podróż Europejskim Szlakiem Zamków i Pałaców. Odwiedźcie Dolny Śląsk i poznajcie jego burzliwą i fascynującą historię! Możecie też przedłużyć swoją wycieczkę, udając się do Czech Wschodnich i zwiedzając zamki i pałace po drugiej stronie granicy, w czeskiej części szlaku.

TRASA ROWEROWA

Ten w przybliżeniu 30-kilometrowy odcinek płaską krainą doliny rzeki Labe zaprowadzi cię do wielu zabytków, takich jak np. kaplica barokowa Zjevení Páně (Objawienia Pańskiego) w Smiřicích, twier-

dza Josefov, centrum historyczne Jaroměř, a na końcu trasy oczekuje nas wisienka na torcie, barokowy Hospital Kuks. W pobliskim mieście Dvůr Králové nad Labem można również odwiedzić słynne zoo. www.hkregion.cz/rowerkuks.

ŚLĄSK CIESZYŃSKI PO STRONIE POLSKIEJ

Spacer przepiękną cieszyńską starówką? A może wizyta w Koniakowie - prawdziwym centrum światowego koronkarstwa? Podziw dla bogactwa folkloru Górali Śląskich, przeplatany zachwytem nad dorobkiem regionalnych muzeów. I wędrowka zakończona w znajdującym się w Jastrzębiu-Zdroju Parku Zdrojowym, w którym skorzystać można m.in. z inhalatorium solankowego. Szlak dziedzictwa kulturowego Śląska Cieszyńskiego jest tak zróżnicowany i wielobarwny, jak cały ten region. O kilku wyjątkowych miejscach będziecie mogli przeczytać w tym numerze.

ROWEREM ZA HISTORIĄ WOJSKOWĄ

Wybierz się na wycieczkę rowerową szlakiem pomiędzy Dolni Moravą, klasztorem Hora Matky Boží (Góra Matki Bożej) Králiky i miastem Králiky, który oferuje wiele możliwości atrakcyjnych postojów. Na Dolni Moravie zainteresuje cię unikalna Ścieżka w Obłokach. Po wspięciu się na wzgórze do klasztoru Hora Matky Boží zostaniesz nagrodzony zapierającym dech w piersiach widokiem na okolicę. Podczas wycieczki rowerowej będziesz miał budynki wojskowe czechosłowackich fortyfikacji i możesz odwiedzić np. Twierdzę artyleryjską Hůrka, Muzeum wojskowe Králiky lub Muzeum Celnictwa Králiky. Trasę (28,5 km) znajdziesz tutaj: mapy.cz/s/3gFVU. Więcej informacji na www.vychodnicechy.info

www.tourism-pl-cz.eu

JESIONICKIE SINGLETREKI I BIKEPARKI TO ATRAKCJE DLA DUŻYCH I MAŁYCH BIKERÓW

Jesioniki to niepodważalne centrum wielbicieli górskich rowerów i adrenaliny. Magiczna kraina Rychleb ze światowej sławy singletrekami oraz znane centra narciarskie, które w lecie zamieniają się na górskie drogi zjazdowe. Na niektórych mogą jeździć i dzieci.

Przysłowiową mekką dla bikerów z Czech i z zagranicy są Rychlebskie Ścieżki (Rychlebské stezky). Sieć trailów, które powstały 10 lat temu koło miejscowości Černá Voda są naprawdę wyjątkowe na skalę światową. Odpowiednio przerobione niegdyś łowieckie chodniki ukryte w głębo-

kim bukowym lesie z formami skalnymi, skałkami i zatopionymi kamieniotomami zapewnią wspaniałą zabawę naprawdę doświadczonym cyklistom. Są również ścieżki łatwiejsze, dla początkujących dużych i małych bikerów.

Lipovské stezky w miejscowości Lipová-lázně są łatwiejsze niż Rychlebské stezky. Po wygładzonej nawierzchni, przez łagodne bandy, kilka rollerów zjadą bikerzy i amatorzy turystyki rowerowej. Lipovské stezky dzięki położeniu na niewielkiej powierzchni są idealne dla rodzin z dziećmi. Jazda w terenie na odcinku 8 km wyprofilowanych band i hopków w różni-

cowanym terenie, w lesie i na łąkach, która pozwoli przetestować twoje umiejętności. W miejscowości Lipová-lázně nauczysz się podstawowych technik jazdy w terenie, które potem możesz dalej rozwijać na trasach odwiedzając miejscowość Černá Voda.

Mniejsza sieć rowerowych trailów od zeszłego roku znajduje się w podmiejskim lesie na północnej stronie miasta Šumperk. Singletreki Tulinka pod górą Kokeš, są krótkie ale nie brakuje na nich wrażeń. Gorącą nowością tegorocznego sezonu są traile pod Králickým Sněžníkem. Stopniowo powstają w Hynčičích pod

Sušinou z cetrum narciarskim Kraličák. Podekscytowanie połączone z adrenaliną zjazdu można doświadczyć często i bez męczącego wjazdu na górę dzięki kolejce linowej. Bikepark w Koutech nad Desnou ma do zaoferowania aż 14 km wspaniałej jazdy po terenowych przeszkodach i nierównościach, stromymi zjazdami w lesie, gdzie nie brakuje korzeni i kamieni. Rok temu, bardzo blisko parku Kouty powstał bikepark Kareš, który jest mniejszy niż trasa w centrum Kouty, lecz z pewnością doceni go każdy, kto pragnie przeżyć coś wspaniałego. 📍

JESIONICKIE SZLAKI, KTÓRYCH NIE MOŻNA OMINĄĆ

Sieć szlaków turystycznych rozległych na setki kilometrów w Jeseníkach i Rychlebskich horach przecina się lub łączy z interesującymi ścieżkami dydaktycznymi. Czy znasz najciekawsze z nich?

Śladami historii

Dziś w pozornie zwyczajnych miejscach mogą być zapisane bardzo ciekawe opowieści. Jedną z nich ma w swojej historii miejscowość Bílá Voda wraz z okolicą, zwłaszcza polskimi wioskami. W drugiej połowie XIX wieku w tym regionie mieszkała holenderska księżniczka Marianna Orańska. Ścieżka nosząca jej imię opowiada historię życia tej wyemancypowanej, przedsiębiorczej kobiety oraz jej działalności. Szlak w barwach rodziny Orańskich wiedzie przez jedenaście śląskich wiosek w Polsce i Czechach.

Niepozorne przygraniczne miasteczko Zlaté Hory cieszyło się w przeszłości znacznie większym zainteresowaniem. W jego okolicy wydobywano

się złoto. Mówi się, że już poszukiwali je Celtowie, a cesarz Rudolf II miał w swoich kolekcjach brytki złota pochodzące z okolic miejscowości Zlaté Hory. Po najważniejszych okolicznych zabytkach górniczych prowadzi Górniczy szlak dydaktyczny o nazwie „Zlatohorská hornická”.

Informacje o II wojnie światowej, bardzo ważnym wydarzeniu w dziejach świata znajdziesz na szlaku wokół Starého Města pod Sněžníkem. W jego sąsiedztwie znajduje się sześć czechosłowackich fortyfikacji granicznych z lat 1935–1938. Niektóre żelbetowe bunkry potocznie nazywane „Řopík”, można zobaczyć w środku po telefonicznym uzgodnieniu.

Wiele atrakcji czeka na ciebie na miejskich szlakach turystycznych w Jeseníku lub Šumperku. Spacerując po zabytkach architektury w mieście Jeseník odkryjesz między innymi prawdziwą perłę angielskiej secesji. Na ulicach miasta Šumperk przekonasz się dlaczego nadano mu dumne miano „Mały Wiedeń”.

Za ciekawostkami przyrody

Jesioniki (Jeseníky) i Góry Złote (Rychlebské hory) odwiedzasz, aby podziwiać ich dziewiczą przyrodę i naturalne piękno. Jakich tematycznych ścieżek przyrodniczych nie możesz przegapić? Zdecydowanie ścieżka edukacyjna „Bílá Opava”, która prowadzi przez głęboką dolinę potoku o tej samej nazwie w najwyższe partie Jeseníków. Po szczytach górskich między Červenohorským sedlem i Ramzovou prowadzi ścieżka o nazwie „Koprniček - medvědí kořínek”, (Marchwica pospolita, nazywana potocznie Niedźwiedzim korzonkiem). Na trasie napotkasz na bardzo ciekawe opisy umieszczone na tablicach informacyjnych, które zainteresują nie tylko dociekliwe dzieci.

Jednym z najczęściej odwiedzanych szlaków przyrodniczych w Jeseníkach jest Wielkie Mechowe Jezioro (Velké mechové jezírko) w miejscowości Rejvíz. Wyjątkowy ekosystem torfowy powstał 6 - 7 tysięcy lat temu. Drewniany chodnik prowadzi przez podmokły teren, gdzie rosną świerki i sosny błotne, mech torfowy i wiele innych rzadkich roślin.

Jeśli interesujesz się nie tylko przyrodą, ale także zabytkami przemysłu i historią, powinieneś wybrać się na spacer po szlaku edukacyjnym „Pasák” koło miejscowości Branná. Przekonasz się, że w tym trudnym regionie żyli twardzi ludzie, którzy musieli ciężko pracować i byli zdeterminowani, by walczyć o swój dom.

Ciekawostki z historii i przyrody Rychlebskich hor odkryjesz na szlaku edukacyjnym prowadzącym z miejscowości Javorník przez malowniczą dolinę Račí údolí do ruin grodu Rychleby.

Jeżeli naprawdę chcesz zobaczyć w pełni wyjątkowość naszych gór, koniecznie musisz przejść po leśnych ścieżkach rozciągających się nad Uzdrowskiem Priessnitz. Jednym z najznajmniejszych uzdrowisk.

Górska woda dosłownie wypływa w postaci dziesiątek źródeł u podnóża góry o nazwie Studniční vrch. W tej krainie znajduje się sześćdziesiąt źródeł, zabytków, punktów widokowych, pomników przyrody i krzyży. Możesz je odkrywać na wielu szlakach turystycznych.

Ścieżki dla dzieci

Jeden z najbardziej skomplikowanych szlaków ekologicznych znajdziesz w miejscowości Švagrov koło Vernířovic. Dwanaście przystanków w atrakcyjny sposób przybliży przyrodę Jeseníków i jej mieszkańców. Ponadto tablice informacyjne uzupełniają interaktywne i zabawne zajęcia, które urozmaicą wędrowkę nie tylko dzieciom. Przed wyruszeniem na szlak zobacz eko-farmę przy lokalnym Centrum Edukacji Ekologicznej z łąką, hotelami dla owadów, szkołą w przyrodzie i leśnym placem zabaw dla zwierząt.

Aby poznać bajkę o zabłąkanej rysiej mamie z młodymi, udaj się do Centrum Kouty nad Desnou. Przy samym wejściu zobaczysz drewnianą podobiznę rysicy o imieniu Ren, która wskazuje początek ścieżki przyrodniczej „Rysia

skała - Rysí skála”. Trasa długa 2 km prowadzi wokół góry o nazwie „Medvědí hora”, 1159 m n.p.m. Mimo, że ścieżka przebiega po górzystym terenie to jest bardzo łatwa do przejścia nawet dla najmłodszych turystów.

Przyjemny spacer z dziećmi oferują również podmiejskie lasy przy miejscowości Šumperk. Wokół byłego sanatorium w kierunku formacji skalnej o nazwie „Městské skály” wyrósł „Magiczny Las - Čarovný les” z bajkowymi rzeźbami. Niektóre z nich odnoszą się do lokalnej topografii. Na przykład labirynt - bludička Tulinka lub leśny ludzik - skřítek Kokeš. Istnieje jeszcze wiele innych baśniowych stworzeń, które czekają na odwiedzających, takich jak: Czarodziej Dobroděj, Sedmivous, Orzeł z rybą, Niedźwiadek i Žaba. Z Magicznego Lasu możesz dojść na Anielskie Ścieżki - Andělské stezky do Andělárnia w miejscowości Rejchartice.

Rozległy, leśny plac zabaw ze ścieżką edukacyjną dla dzieci powstał na terenie uzdrowiska w Jeseníku o nazwie „Háj víly Ozdravy”. Zobaczysz tam ukryty pośrodku lasu labirynt, elementy parku wodnego - zbiorniki i tamy, tzw. Małpi dom i pagórek z wieżą widokową.

Edukacyjne zabawy, drewniane rzeźby elfów i huštavki wzdłuż trasy biegnącej wokół często odwiedzanego miejsca w miejscowości Hynčiče pod Sušinou o nazwie „Modrá stezka - Niebieska Ścieżka”, która pokazuje jak można odnaleźć ślady byłych osadników żyjących na na terenach pod Králickým Sněžníkem. 📍

POZNAJ PODZIEMNE SKARBY ROZSIANE W MIKROREGIONIE ZLATOHORSKO

Dziś przygraniczne miasto Zlaté Hory położone w północnej części województwa ołomunieckiego może wydawać się niepozorne, a nawet senne, wierz mi, nie było tak w przeszłości. Przed wiekami było to rozwijające się i tętniące życiem bogate centrum, którego sławę upamiętnia wiele, całkowicie wyjątkowych miejsc.

Okolice miasta znane są od niezapamiętnionych czasów z bogactwa mineralnego. Mówi się, że Celtowie mogli tu wydobywać złoto. Ten metal szlachetny był powodem, dla którego biskupi wrocławscy od dawna spierali się o terytorium z margrabiami morawskimi i królami czeskimi. Ten sam powód doprowadził tu niemieckich i słowiańskich poszukiwaczy przygód. To jak wyglądało ich codzienne życie można zobaczyć w skansenie w pobli-

żu miejscowości Zlaté Hory. Zlatokopecný skansen z działającymi replikami średniowiecznych młynów górniczych jest zbudowany zgodnie ze zdjęciami z używanego od setek lat podręcznika górniczego renesansowego naukowca i mineraloga Georgiusa Agricoli. Skansen wraz ze ścieżką dydaktyczną „Údolím zlatých štol” znajduje się w malowniczej dolinie rzeki Olešnice.

Jedną z najlepiej zachowanych sztolni jest „Poštovní štola”, położona około sześciu kilometrów od miejscowości Zlaté Hory. Przechodząc przez ręcznie wycosane korytarze, zobaczysz wiele unikalnych artefaktów: oryginalne drewniane rury, replikę średniowiecznej pompy, szpaler drewnianych bali, które z czasem całkowicie skamieniały. Na koniec czeka na ciebie fascynujące

arcydzieło wyczarowane przez samą naturę na ścianach sztolni.

Pobliski Příčný vrch również nosi ślady kucia w poszukiwaniu złota. Tujsze lasy są pełne szczelin i nienaturalnych nierówności terenu, a we wnętrzu góry jest sieć szybów i chodników. Możesz wybrać się w pełną przygodę podróż do czasów kiedy pod tą górą wydobywano złoto i metale kolorowe szlakiem dydaktycznym o nazwie „Údolská hornická naučná stezka nad miejscowościami Horní i Dolní Údolí.

W tamtych czasach ważną była ochrona dróg, po których transportowano ładunki ze skałami złotonosnymi, dlatego też w ich pobliżu budowano zamki: potężny Edelštejn nad Zlatými Horami, Leuchtenštejn u podnóża Biskupiej Kopy i Kobrštejn nad Rejvízem. Szkoda, że teraz oglądając ich pozosta-

łości możemy sobie jedynie wyobrazić jak były kiedyś wspaniałe.

Na własnej skórze i oddechu spróbuj innego lokalnego skarbu ukrytego pod ziemią. Zadzwoń i ustal termin wizyty

w sanatorium w miejscowości Zlaté Hory i pozwól, aby mikroklimat podziemnych sztolni wpłynął korzystnie na twoje zdrowie. W końcu leczył się tam Leoš Janáček, czy Franz Kafka. 📍

OŁOMUNIECKIE ŚWIĘTO BAROKU

Już po raz ósmy Ołomunieckie Święto Baroku w dawnym zabytkowym konwicie jezuitskim zaprasza na letnie wieczory z barokowym teatrem muzycznym. O niezapomniane przeżycia zadbają znani soliści w niesamowitych kostiumach oraz profesjonalna orkiestra barokowa.

Podczas tego niezwykłego święta wybrzmiewają przede wszystkim opery barokowe, związane historycznie z Morawami oraz z całą Czechami. Z pewnością uczestnicy koncertów nie usłyszą i nie zobaczą czegoś tak wyjątkowego na żadnym innym festiwalu w Europie.

Oprócz samego przedstawienia operowego na widzów, tuż przy wej-

sciu, czekają drinki powitalne. Dostępny jest tu także bar z przekąskami. Natomiast w wolnej chwili widzowie zwiedzić mogą konwikt jezuitski, wraz z jego największym skarbem – Kaplicą Bożego Ciała z freskami Johanna Christopha Handke. Dodatkowo po spektaklu uczestnicy mogą udać się na zwiedzanie Kaplicy pw. św. Jana Sarkandra, Kościoła pw. św. Michała oraz Kościoła pw. Matki Boskiej Śnieżnej.

Bilety dostępne są w 3 kategoriach. Każdy spektakl w ramach festiwalu opatrzone jest napisami w języku czeskim i angielskim.

<http://baroko.olomouc.eu/>

CZESKIE KLEJNOTY KORONACYJNE I ALFONS MUCHA W OŁOMUŃCU

W okresie od 10 września 2020 do 3 stycznia 2021 roku w Muzeum Regionalnym w Ołomuńcu mieszkańcy oraz odwiedzający będą mogli obejrzeć mistrzowskie repliki czeskich klejnotów koronacyjnych.

Wystawa objazdowa pn. „Czeskie klejnoty koronacyjne na wyciągnięcie ręki” umożliwi szczególnie zapoznanie się z replikami najbardziej znanego

czeskiego skarbu. Oryginały insygniów koronacyjnych wystawiane są jedynie raz na 5 lat, a zainteresowani często stoją po 8 godzin w kolejce, żeby choć na chwilę zobaczyć ten zabytek kultury.

Mistrzowskie repliki wykonał jeden z najlepszych czeskich złotników i twórców – Jiří Urban. W swym fachu jest on „żywą legendą”, nie każdy ze złotników może pochwalić się włą-

snoręcznie zrobioną biżuterią dla Jana Pawła II, czy też dla królowej angielskiej Elżbiety II.

Od 2 października w Muzeum Regionalnym zostanie także udostępniona wystawa na cześć znanego na całym świecie przedstawiciela secesji – Alfonsa Muchy (1860-1939). Mucha znany jest głównie ze dzieł sztuki użytkowej (plakaty, etykiety, biżuteria i me-

ble). Związany jest przede wszystkim z Paryżem, w którym spędził długie lata życia.

Alfons Mucha nazywany jest jednym z założycieli sztuki plakatu. Swoją twórczością wyznaczył on nie tylko ideał piękna epoki, ale także zainicjował nowe podejście do reklamy, znane po dziś dzień. Warto wspomnieć także o jego niedokończonym dziele „Epo-

peja Słowiańska” (cykl wielkich obrazów) oraz o czeskosłowackich międzywojennych znaczkach, banknotach i mundurach policyjnych powstałych na podstawie jego projektów. Wystawa obrazująca przekrój twórczości Alfonsa Muchy będzie dostępna dla zwiedzających w Muzeum Regionalnym w Ołomuńcu do 10 stycznia 2021 r.

www.vmo.cz

PARK KRAJOBRAZOWY LITOVELSKÉ POMORAVÍ – SPORT I ROZRYWKA DLA CAŁEJ RODZINY

W okolicy Ołomuńca nie znajdziesz lepszego miejsca oferującego tyle udogodnień dla aktywnych turystów, niż właśnie w pięknej okolicy Parku Krajobrazowego Litovelské Pomoraví.

Tereny leśne zachęcają do spacerów i przejażdżek rowerowych. Krajinę Litovelskiego Pomoraví przecina piaszeczka edukacyjna a cały obszar jest

jednym z etapów Ścieżki Morawskiej, prowadzącej z Jesioników na Morawy Południowe. Jedyna śródlądowa delta rzeki Morawy przyciąga amatorów sportów wodnych, szczególnie w słoneczne dni na spokojnych wodach pośród bujnej i nieskażonej przyrody. Prawdziwą gratką są przejażdżki furmanką konną, podczas której zapo-

znasz się z miejscową tradycją, gwarą oraz spróbujesz przysmaków lokalnej kuchni.

Przemierzając Litovelské Pomoraví możesz zatrzymać się w Centrum Działań Ekologicznych Sluňákov, gdzie zdobędziesz informacje i inspirację do poznawania innych ciekawych miejsc w okolicy. Podziwiać tutaj można także jedyną ekspozycję zewnętrzną drobnych realizacji architektonicznych znanych czeskich twórców, w tym m.in. Ogród Rajski, Świątynię Leśną oraz Ogniste Złote Spirale.

Litovelské Pomoraví skrywa w sobie wiele skarbów m.in. Jaskinie Javoříčské i Mladečské, czy też znajdujący się w bliskiej okolicy Zamek Bouzov – jeden z najczęściej odwiedzanych zamków w Czechach. W Jaskiniach Mladečskich panuje niesamowita atmosfera prawieków. Są one największym i najstarszym odkrytym miejscem bytowania

człowieka kromanińskiego w Europie Środkowej. Znaną na cały świat lokalizacją archeologiczną jest tutaj Komora Martwych z pozostałościami palenisk, kośćmi zwierząt oraz prezentacją dawnych rytuałów. Dominantą i symbolem tutejszego podziemnego systemu jaskiń jest dwumetrowy stalagmit nazywany „Mumią”. Około 12 km od Mladče

znajdują się Jaskinie Javoříčské, które dzięki swoim unikatowym naciekowym formom skalnym określa się jako najpiękniejsze jaskinie w Republice Czeskiej. Stąd niedaleko już także do bajkowego Zamku Bouzov oraz do Loštice, które słyną z produkcji tradycyjnych Serków Ołomunieckich.

ZAMEK HELFŠTÝN W NOWEJ, LEPSZEJ ODSŁONIE

W najbliższym sezonie turystycznym Zamek Helfštýn ukaże swoją nową odsłonę, w tym odnowiony pałac renesansowy, który przeszedł gruntowną rekonstrukcję. Pałac został zadaszony, a największe z pomieszczeń pokrywa przeszklony sufit. Dzięki temu powstała nowa sala przeznaczona do różnych celów społecznych, wykładów oraz wystaw. Przebudowana klatka schodowa pozwala teraz na wejście ponad poziom dachu, z którego roztacza się piękny widok na okolice.

Helfštýn jest jednym z największych średniowiecznych zamków w Europie Środkowej. Współcześnie zachował charakter potężnej twierdzy z sześcioma bramami, wznoszącymi się wieżami oraz z systemem murów z XVIII wieku. W kompleksie zamkowym odbywa się mnóstwo wydarzeń kulturalnych, w tym najbardziej znane sierpniowe międzynarodowe spotkanie kowali artystycznych – Hefaiston.

www.helfstyn.cz

BAJKOWE WAKACJE NA POGRANICZU CZESKO-MORAWSKIM

W tym roku Litomyšl ponownie przywita Wakacyjne Piątki Toulouca, tradycyjny festiwal bajek nie tylko dla dzieci oraz dobrej muzyki nie tylko dla dorosłych. Jak sama nazwa wskazuje, w każdy wakacyjny piątek na Placu Toulouca pojawią się ci najlepsi aktorzy, którzy od 18.00 będą opowiadać bajki. Z kolei od 19.30 zawitają tu zespoły muzyczne. Wejście na zasadzie

wolnych datków – zebrane pieniądze przekazane zostaną na konto fundacji „Pomóż dzieciom” (Pomozte dětem).

Bez bajek nie obędą się także pobliskie Svítavy. Wakacje w parku Jana Palacha pełne będą zabawy i rozrywki dla małych i trochę większych. To przyjemne miejsce stanie się sceną dla koncertów i niedzielnych bajkowych przedstawień przede wszystkim dla najmłodszych. Nie

zabraknie także letniego kina z seansami trzy razy w tygodniu.

Dobrą zabawę zapewnicie swoim pociechom także poza weekendowym programem, wystarczy odwiedzić inne miejsca Pogranicza Czesko-Morawskiego. Frajda czeka na dzieci w Muzeum Czeskiej Karoserii w Wysokim Mýcie, gdzie zobaczyć można elegancie samochody z okresu międzywojennego. Do czasów królewiczów i królewien przenieść się można odwiedzając malowniczy pałac w Nových Hradach, gdzie poza wystawą pałacową i muzeum motorowerów, czeka naturalny labirynt czy zwierzyniec z jeleniami i danielami. Tajemnice, legendy i życie średniowiecznych rycerzy poznać można na zamku Svojanov. Z kolei przenosiny do wieku pary możliwe będą w Muzeum Przemysłowym w Mladějově, gdzie w wybranych terminach kursuje pociąg parowy. Ciekawe miejsca wymienić by można długo – najlepszym rozwiązaniem będzie przyjechanie i zobaczenie ich na własne oczy!

www.czechywschodnie.info
pl.ceskomoravskepomozte.info

DZIEŃ WŚRÓD NATURY Z BAJKOWYMI POSTACIAMI, HISTORIAMI I ODŚWIEŻENIEM

Chcesz połączyć spokojny spacer z edukacją, zabawą dla dzieci oraz z orzeźwiająca kąpielą? Wybierz się na jedną z naszych ścieżek edukacyjnych czy szlaków turystycznych.

Wokół siedmiu Lanškrounskich Stawów Rybných można przespacerować się po drewnianych chodnikach prowadzących do punktu obserwacji ptaków czy punktu widokowego Hláška. W stawie rybnym Dlouhý można się też wykąpać czy popływać na wypożyczonej łódce. Trochę inne orzeźwienie czeka niedaleko Chocenia i Českiej Třebovej. Ich trasy spacerowe prowadzą niedaleko studni, gdzie nie tylko można delektować się lokalną spokojną przyrodą, ale także wyśmienitą wodą źródlaną. W Ústí nad Orlicí można wybrać trasę prowadzącą z obozu wodniaków Cakle. Poznać można dokładnie miejscową faunę i florę. Nie tylko do odpoczynku zaprasza Zapora Pastviny – poza kąpielami i obserwowaniem brzegów z pokładu różnych jednostek pływających, można też łowić ryby.

Niedaleko stąd przyroda jest jak na wyciągnięcie ręki. Skalistą doliną rzeki Divoká Orlice – Ziemská brama – zaprasza nie tylko do spaceru nad jej brzeg, ale także do zmoczenia części ciała w lodowatej wodzie rzeczki. Niedaleko twierdzy Orlice i Letohradu spacerując po Žabiej Ścieżce zbadać inne zbiorniki wodne. W miasteczko Jablonné z kolei czeka spacer po śladach łakomego niedźwiedzia.

A może wyżej w góry? Niedaleko Přepychów w Záhornicy skrywają się skrzaty i inne „mini smerfy”, a na turystów czekają ciekawe zadania. Skrzata Frymbulín spotkasz na trasie Panský okruh w Novym Hrádku. Na Ścieżce Przemysłowców w Orlickim Záhoří dowiedzieć się można o miejscowym zjawisku przemytu i przećwiczyć to na interaktywnych stacjach. Z książniczką Kačenką można przejść Dešťą w Górach Orlickich i poznać przeróżne bajkowe historie.

www.czechywschodnie.info
www.goryorlickie.cz

SLATIŇANSKI PAŁAC PRZESZEDŁ ZASADNICZĄ PRZEMIANĘ

To jest dopiero przemiana! Slatiňanský pałac w nowej odsłonie. To największa zmiana od 120 lat.

Stopniowe renowacja zabytku, który ze starej gotyckiej twierdzy z XIV w. nad rzeką Chrudimką w przeciągu wieków zmienił się w wygodną książęcą siedzibę jednego z najbardziej prestiżowych rodów starej monarchii, była naprawdę zasadnicza. Wieże, balkony, altanki czy park pałacowy. To wszystko zmieniło się jak za machnięciem czarodziejskiej różdżki. Ciągłe jednak slatiňanský pałac zachował swój wdzięk oraz czar, także dzięki elegancko urządzonej wnętrzności, gdzie czekają na odwiedzających historie z życia byłych właścicieli, książąt z Auerspergu. Zoba-

czyć można pomieszczenia do spotkań towarzyskich, pomieszczenia prywatne i reprezentacyjne, pokoje dziecięce królowej Charlotty czy księcia Vincenta z ich salą lekcyjną. Można rzucić okiem do pałacowej kuchni czy unikatowej kottowni i dojść do miejsc, które zwykle nie są dostępne. Dokąd? Np. na strych, do wieży, książęcej łazienki, pokoiów szambelana czy na balkony.

Co czeka na Ciebie czeka w pałacowym parku i ogrodzie? Dzięki inwestycjom ostatnich lat kompletnie odnowiono sieć ścieżek, jezioro i wszystkie budynki. Posadzono nowe drzewa, krzewy oraz przygotowano grządki. Nadal aktualne jest, że slatiňanský park i ogród należą do najbogatszych

zbiorów dendrologicznych w całych Czechach Wschodnich.

www.czechywschodnie.info
www.zamek-slatinany.cz

EMOCJONUJĄCY LOS PRZECIWPIECHOTNEGO BUNKRA. TĘDY PRZESZŁA HISTORIA

Poznaj emocjonujące losy jednego z najbardziej znanych obiektów czechosłowackich umocnień budowanych w latach 1935–1938, ważnego zabytku i miejsca pielgrzymkowego kraju pardubickiego!

Budowa bunkra przeciwpiechotnego K-S 14 U cichelny rozpoczęła się jesienią 1936 r. W 1938 r. był przygotowany do obrony granic. Miał osłaniać drogę z Králík do Prostřední Lipky a także sąsiednie bun-

kry przeciwpiechotne. Służyć tu miało 43 żołnierzy, członków elitarniej formacji – 12. kompanii hraničářskiego pułku. Ale... zawarto Układ monachijski, a bunkier trzeba było opuścić. Nie każdy chciał się z tym pogodzić. Na protest w październiku 1938 r. się śmiertelnie postrzelił sierżant Arnošt Hrad, członek załogi bunkra, który odmówił opuszczenia umocnień.

Co w odnowionym bunkrze można zobaczyć dzisiaj? Stała wystawa o roz-

woju czechosłowackich umocnień w okresie 1935–38, wystawę o powstaniu Korpusu Czechosłowackiego i czechosłowackiego Wojska Czechosłowacji do 1938 r., wystawę o strażnicy finansowej 1918–48, a także sala pamiątkową sierżanta Arnošta Hrada także z wystawą, która przybliży jego postać w okresie międzywojennym i w czasie służby wojskowej. Do zwiedzania dostępne są także pomieszczenia z historycznym wyposażeniem np. maszynownia, kwatery podoficerów i dowódcy czy pomieszczenie telefonisty. Bardzo ciekawa jest także pomieszczenie na moździerz czy zaplecze sanitarne bunkra.

Zwiedzanie bunkra przeciwpiechotnego z przewodnikiem trwa ok. 40 min. Kiedy można go odwiedzić? Od kwietnia do października, codziennie poza poniedziałkiem.

www.kralickysneznik.net/pl
www.cihelna.militaryclub.info

PARDUBICE – EUROPEJSKIE MIASTO KONI

W roku 2020 Pardubice przejęły od Euro Equus, stowarzyszenia miast promującego dziedzictwo kulturowe związane z końmi, tytuł Europejskiego Miasta Koni. Co to oznacza? Przede wszystkim dużą porcją wydarzeń o tematyce koniowej nie tylko w samych Pardubicach, ale w całym regionie.

Na pardubickim torze możesz spodziewać się sezonu wyścigowego. Poza czterema wyścigami kwalifikacyjnymi na Wielką Pardubicką z Towarzystwem Ubezpieczeniowym Slavia, można zobaczyć także wyścigi po płaskim torze, a także wyścigi wszechstronne. Koniecznie trzeba zobaczyć XXII Międzynarodowy Przegląd „Koné w akcji”, który odbędzie się 5 i 6 września.

Narodowa stadnina koni Kladruby nad Labem przygotowała duże wystawy, na których starokladrubskie siwki i konie kare zaprezentują się w całej okazałości. Na przykład to rodzinne popołudnie „Kladruby Naopak” (Kladruby naruby) 19 września. Oglądać www.nhkladruby.cz

W lecie w Pardubicach odbędzie się kilka wystaw: ogólnodostępna wystawa pod gołym niebem „Euro Equus i konie” w Sadach Tyrša (Tyršovy sady), oraz „Polowanie na jelenia” na pałacowych fortyfikacjach. Od sierpnia pojawi

się wystawa „Na służbie u prezydenta, czyli TGM i starokladrubskie konie” w Atrium Pałacu Pardubice. Sezon wystawowy zakończy „Cwał przez stulecia: 130 edycja Wielkiej Pardubickiej” od 6 sierpnia do 14 października, która pojawi się w Mázhausu na placu Pernštýnském (Pernštýnské náměstí).

Kulminacją rocznych obchodów będzie 130. Wielka Pardubicka z Towarzystwem Ubezpieczeniowym Slavia w niedzielę 11 października 2020. A jeśli chcesz na własne oczy zobaczyć przeszłości tych legendarnych wyścigów, koniecznie weź udział w zwiedzaniu Pardubickiego Toru Wyścigowego z przewodnikiem. Kto nie chciałby wejść do Rowu Taxisa czy przejść Irlandzki wał?

www.czechywschodnie.info
www.topardubicko.cz

NA AFRYKAŃSKIE SAFARI UDAJCIE SIĘ DO DVŮR KRÁLOVÉ NAD LABEM

Planujecie wycieczkę z dziećmi i ze swym czworonożnym przyjacielem? Przyjedźcie zobaczyć Park Safari w Dvůr Králové nad Labem, jeden z najpopularniejszych ogrodów zoologicznych w Republice Czeskiej. Karlovodvorské ZOO specjalizuje się w hodowli zwierząt afrykańskich. Zobaczycie tu między

innymi największe stado żyraf żyjących poza Afryką. Oprócz nich możecie spotkać tu duże afrykańskie zwierzęta takie jak nosorożce, lamparty, gepardy, goryle, hipopotamy, słonie, lwy, zebry, antylopy i inne. Park podzielony jest na trzy części, klasyczną spacerową część ogrodu, safari piesze i safari samo-

chodowe. Jest możliwość przejażdżki między swobodnie poruszającymi się lwami, zebry, żyrafami, antylopami albo gnu. Lwie safari jest jedyną tego rodzaju atrakcją w Republice Czeskiej. W ciągu dnia na wybranych wybiegach odbywają się fachowe wykłady dotyczące poszczególnych zwierząt. Na miejscu można także odwiedzić Galerię obrazów Zdeňka Buriana, czeskiego malarza i ilustratora książek przygodowych, który swoimi dziełami inspirował do nakręcenia filmu Droga do prehistorii.

Kiedy dzieci zaznajomią się już ze wszystkimi zwierzętami, jest dla nich przygotowany park linowy, drewniany zamek z linami, dziecięcy plac zabaw, interaktywne stanowisko z zagadkami o zwierzętach albo dziecięce ZOO, gdzie dzieci mogą pogłaskać, a także nakarmić owce, kozy i osiołki.

Jak zgłodniejecie, na miejscu znajduje się kilka restauracji i punktów gastronomicznych, które mogą zaopiekować gotowe dania, domową pizzę

albo makaron. Można także spróbować afrykańskich specjałów, takich jak strusi ragout, okoń nilowy albo kurczak mozambicki piri piri. Można napić się miejscowego piwa z browaru Safari, gdzie część dochodu przeznaczona jest na pomoc nosorożcom.

Chcielibyście zostać na noc? Park Safari oferuje hotel w stylu safari albo

prawdziwy afrykański kemping safari. Przez cały czas pobytu macie do dyspozycji bilety wstępu do obiektu. Kemping safari oferuje także możliwość zakwaterowania w luksusowych namiotach „w koronach drzew” nad wielkim wybiegiem zwierząt afrykańskich.

www.safaripark.cz

ŚCIEŻKA KORONAMI DRZEW KARKONOSZE

Ścieżka koronami drzew w Janských Lázních jest wieżą widokową, a zarazem ścieżką edukacyjną. Ścieżka, którą otwarto w 2017 roku, zapewnia spacer o łącznej długości 1511 metrów i prowadzi od korzeni potężnych świerków aż nad ich korony. Po spiralnej konstrukcji wejdziecie na wysokość 45 metrów i będziecie podziwiać widoki na trzy strony świata – południe, wschód i zachód.

Będziecie mogli spojrzeć nie tylko na wierzchołki drzew, niektóre z nich mają aż 150 lat, ale dzięki podziem-

nej jaskini będziecie mieć możliwość poznania także ich części korzeniowej. Oprócz podziemnej ekspozycji czekają na Was także przystanki dydaktyczne, na których dowiedziecie się wielu ciekawostek na temat karkonoskiego lasu mieszanego. Dla grupy jest możliwość oprowadzania ze specjalistą z Karkonoskiego Parku Narodowego. Odważni mogą skrócić sobie drogę w dół, korzystając z 80 metrowej zjeżdżalni.

Ścieżka koronami drzew Karkonosze jest na całej swej długości bezbarierowa. www.stezkakrkonosze.cz

DO JIČINA W ODWIEDZINY U ROZBÓJNIKA RUMCAJSA

„W Jičíně, w małym kramiku pod wieżą, uprawiał swoje rzemiosło szewc Rumcajs...” Tymi słowami zaczyna się wstęp do ulubionych dobranoczkowych opowieści o Rumcajsie, jego żonie Hance i synku Cypisku. Opowieści zbrojnickiej rodziny napisał pisarz Václav Čtvrtek, który miał ciepły stosunek do miasta Jičín. Ilustrator Radek Pilař namalował ulubione postaci. Mieszkańcy Jičína należą do ceniących Rumcajsową rodzinę. Przy ulicy Pod Košťofránkem w Jičíně znajduje się warsztat szewski Rumcajsa, gdzie para się swoim rzemiosłem. Kilka kroków dalej, w jičínském zamku,

możecie odwiedzić bajkową galerię „Rumcajsowy świat” Radka Pilařa, z mnóstwem ruchomych bajkowych postaci. Figurki Rumcajsa i jego rodziny są dostępne w jičínském Centrum Informacji, gdzie Wam zapewne chętnie doradzą, jak poznać miasto Cypiskowym szlakiem. Bajkowy widok na „Rzecholecki las”, a więc na piękną krainę Czeskiego Raju zapewni Wam Valdická Brama, znajdująca się w samym centrum miasta. Zdecydowanie warty odwiedzin jest także labirynt Prachovských skał, który jest oddalony od Jičína „jakby kamieniem rzucić”.

Dodajmy, że Jičín na początku września staje się stolicą bajki. W jego bramach odbywa się festiwal o nazwie Jičín – miasto bajki. Patronem festiwalu jest znany czeski aktor Jiří Lábus. A na takich uroczystościach oczywiście nie może zabraknąć Rumcajsa.

A więc, do zobaczenia w Jičíně!

www.jicin.org
www.pohadka.cz

ODKRYJ TAJEMNICE GŁĘBIN JEDNEJ Z NAJWYŻSZYCH ZAPÓR WODNYCH W CZECHACH

Wybierz się do malowniczej doliny rozciągającej się pod najwyższym szczytem Beskidu – Łysą Górą – której większość, wraz z centrum wsi Staré Hamry, zniknęła pod wodą w latach 60. ubiegłego stulecia i rozgrzyż mechanizm maszynowni zapory Šance, zaopatrującej w wodę pitną sporą część północnych Moraw i Śląska. Na samym szczycie zapory powstało całkowicie nowe centrum informacyjne Povodí Odry (Dorzecza Odry), w którym poznacie nie tylko historię tego wodnego „olbrzyma”.

Infocentrum Šance, będące częścią nowego budynku użytkowego zbiornika wodnego, wprowadzi Cię w tajniki działania zapory za pomocą interaktywnych ekranów, krótkich filmów, wizualizacji, animacji i rysunków. Na pięciu dotykowych monitorach znajdziesz wiele ciekawych informacji nie tylko o budowie hydrotechnicznej Šance, ale również o całym systemie wodnym dorzecza Odry, podstawach gospodarki wodnej, czy także przeróżne ciekawostki z wodnego świata. Na przykład, dzięki zdjęciom lotniczym, zobaczysz cały zbiornik z lotu ptaka, a niesamowicie realistyczne symulacje

pozwolą Ci zrozumieć system napełniania i zatrzymywania wody w trakcie gwałtownych opadów i przy stanach alarmowych. Dowiesz się również jakie ryby i dlacego żyją w zbiorniku Šance, jak przebiegała jego rekonstrukcja i wiele innych.

W infocentrum każdy znajdzie coś dla siebie, zarówno laicy, jak i eksperci, dla których w nowoczesnym systemie multimedialnym powstała specjalna sekcja z konkretnymi danymi. Zdecydowanie nie będą się tu nudzić również rodziny z dziećmi ani szkolne wycieczki, do których skierowana jest ostatnia sekcja. Odkryją w niej w formie zabawy wiele ciekawostek z wodnego świata. Dla zapaleńców i wycieczek, nie tylko szkolnych, do dyspozycji zostaje przewodnik, a przez cały okres otwarcia, czyli od maja do września, w każdy czwartek, piątek i w weekendy na dociekliwe pytania odwiedzających chętnie odpowiedzą eksperci ds. gospodarki wodnej.

A kiedy już wybierzesz się do infocentrum, czemu by nie połączyć tej wizyty z miłą wędrówką – na przykład na Łysą Górę? Bezpośrednio z zapory aż na szczyt królowej Beskidu prowa-

dzi żółty szlak turystyczny. Możesz też objechać zapórę na rowerze po ścieżce rowerowej. Podczas jazdy możesz sobie wyobrazić, jak wyglądało to miejsce przed rokiem 1964, kiedy rozpoczęto

budowę zbiornika. Centrum wsi Staré Hamry, położonej w najbardziej malowniczej dolinie Beskidu, musiało wtedy opuścić kilkaset mieszkańców. Ich domostwa zostały zrównane z ziemią,

a wspomnienia zniknęły pod wodą wraz z kościołem, plebanią i cmentarzem, które jako jedyne pozostały na swoich miejscach. Do dziś są ukryte pod taflą mieniącą się w głębinie pod tobą... 🗝

TECHNOTRASA – SUROWE PIĘKNO PÓŁNOCNYCH MORAW I ŚLĄSKA

Odkryj surowe piękno regionu, którego naturalne bogactwo przez stulecia próbowali opanować miejscowi mieszkańcy. Odwiedź nietknięte przez czas zakątki surowego regionu, którego wzloty i upadki spowodował człowiek i jego działania, a w którym przeszłość w mig ożywa na twoich oczach. Wyrusz na Technotrasy łącznie niezwykłe miejsca, w których czekają na Ciebie wyjątkowe atrakcje przypominające o unikalnej dojrzałości technicznej północnych Moraw i Śląska. Odkrywaj ich czar oraz niewątpliwie charakterystyczny genius loci wszystkimi zmysłami.

Dowiedz się, jak działa armata, muszkiet czy krzesiwo albo jak ciężka jest kula armatnia. Zobacz, jak produkowano proch strzelniczy, czy jak smakuje miód pitny popijany przez muszkietierów. Przenieś się do XVI wieku dzięki nowej interaktywnej wystawie unikalnego umocnienia Šance (Szaniec) w Mostach koło Jabłonkova, która już w maju po raz pierwszy otworzy swe wnętrza dla odwiedzających i dowiedz się, jak żył miejscowy garnizon w czasach wojny i pokoju.

Pełne ciężkiej pracy życie młynarzy podejrzysz w młynie w Litultovicach. Będziesz miał okazję wziąć do

ręki jeden z palców koła palecznego i samodzielnie uruchomisz śrutownik do śrutowania owsa. Dowiesz się na przykład, czym w czeskim młynie są: młynští apoštolové, tatík, dědek oraz babka, i dlaczego można było łatwo przenieść młyn, szczytując się największym kołem młyńskim oraz największymi kamieniami młyńskimi (wśród młynów tego typu) w Republice Czeskiej.

W kopalni łąpki Flaschara w Odrach doświadczysz zupełnej ciszy, zakłócaną jedynie przez kilka spadających kropli wody oraz wszechogarniającą ciemność, którą rozświetlisz lampami z epoki – znanymi tu pod nazwą śleské vrbáčáky. Po pełnej tajemnicy przechadźce 350-metrowymi korytarzami, które będą po raz pierwszy udostępnione zwiedzającym w czerwcu, będziesz miał okazję do spróbowania np. cięcia łąpków specjalnymi nożycami czy ryćcia w łąpkowych tabliczkach. Nożyce i nie tylko pójdą w ruch w trakcie specjalnego zwiedzania szwalni UAX w Bernaticach koło Oder, gdzie miejscowi pracownicy przeprowadzą Cię przez cały proces produkcji od przetwarzania bawełny aż po uszycie i wykonanie nadruku na produkcie końcowym. W

tutejszej drukarni umażesz sobie ręce w trakcie warsztatu z sitodruku, a pod jego koniec własnoręcznie uszytą koszulkę ozdobisz śmiesznym rysunkiem. W poszukiwaniu skarbów kopaczy, piwowarów i cukierników wybierz się do Štramberka. W trakcie specjalnej wycieczki spróbujesz tu m.in. piwa, które piło się od niepamiętnych lat w miejscowym kamieniołomie wapienia, a w tradycyjnej piekarni delikatnie poparzysz sobie palce przy pieczeniu tradycyjnego sztramberskiego ucha...

A to tylko niektóre z wielu atrakcji czekających na Ciebie na Technotrasy, liczącej sobie 30 miejsc pełnych wrażeń! Przyjedź i posłuchaj autentycznych historii przemysłowców, hutników, górników, włókienników, kolejarzy, kapeluszników, leśników, młynarzy czy żołnierzy. Nie tylko będziesz mógł je wysłuchać z ust ich potomków i świadków czasów dawno minionych, będziesz mógł je przeżyć na własnej skórze!

www.technotrasy.cz 🗝

PODRÓŻ NIE TYLKO DO PRZESZŁOŚCI ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO

Kiedy przyjedziesz do najbardziej wysuniętego na wschód regionu Republiki Czeskiej – Śląska Cieszyńskiego, poczujesz na sobie oddech historii. Charakterystyczny góralski folklor, tradycje, dialekt oraz drewniane chałupki i kościołki w rejonie Przesmyku Jabłonkowskiego, Beskidu i rzeki Olzy są wszechobecne i stale żywe. Bogata historia tego rejonu sięga oczywiście o wiele dalej niż pamiętają kroniki... Aby ją poznać, wybierz się do Muzeum Ziemi Cieszyńskiej (czes. Muzeum Těšínska) i jego filii rozsianych po całym regionie.

Do czasów sięgających aż epoki brązu przeniesiesz się podczas wizy-

ty w parku archeologicznym w Kocobędzu (czes. Chotěbuz). Na wzgórzu nad pierwotnym korytem rzeki Olzy ludzie żyli już w prehistorii, a w VIII w. Słowianie wybudowali tu swój gród. Jego wierną replikę możesz odwiedzić tu latem. W osadzie otoczonej drewnianymi palami, stanowiącymi dawne umocnienia, zobaczysz, jak pierwotni mieszkańcy tego rejonu żyli, w jakich domach mieszkali i jak gospodarzyli.

Kolejna filia Muzeum Ziemi Cieszyńskiej sprawia wrażenie zjawiska. Żeby je zobaczyć, musisz wybrać się na blokowisko do najmłodszego miasta w Czechach – Hawierzowa (czes. Havířov). Pomiędzy wieżowcami skry-

wa się tu malownicza zrębowa chałupka, która wygląda jak z bajki. Kiedy wejdziesz do drewnianej chaty Kotoula (czes. Kotulova dřevěnka), która pochodzi z roku 1781 i jest jedną z najstarszych ludowych budowli zrębowych na Ziemi Cieszyńskiej, będzie ci się wydawać, że jesteś w innym świecie. Izby są wyposażone w dawne meble, mурована stodoła z chlewem skrywa w częściowo wkopanej do ziemi piwnicze historyczne narzędzia rolnicze, a wisienką na torcie jest działający na podwórku wiatrak.

Z życiem na Ziemi Cieszyńskiej zapoznasz się oczywiście także dzięki ekspozycjom w macierzystym muzeum

w Czeskim Cieszynie. Może się ono poszczycić np. jedną z największych swego rodzaju kolekcji srebra w Czechach oraz unikalną kolekcją strojów ludowych. Drzwi świeżo odrestaurowanego budynku otworzą się ponownie dla odwiedzających 19 czerwca, czyli w Święto Trzech Braci, kiedy to w Cieszynie i Czeskim Cieszynie odbywa się ogromne trzydniowe święto z bogatym programem kulturalnym pełnym gwiazd polskiej i czeskiej sceny muzycznej.

Podczas swoich wędrówek po Śląsku Cieszyńskim zdecydowanie nie możesz ominąć czterech pozostałych filii w Karwinie, Orłowej, Jabłonkowie

i Hawierzowie-Żywocicach, które uzupełnią twój obraz o historię i kulturze tego regionu. 🗝

Biwak w Beskidach
Agnieszka Kamieniorz

BESKIDY Z DZIEĆMI

Górskie wyprawy z dziećmi. Dla jednych są sposobem na aktywne spędzenie wolnego czasu, dla innych wymagającą wyprawą jak na koniec świata. Jedni czerpią z nich przyjemność, inni po cichu im zazdroszą. Wszyscy mogą się w górach spotkać, wystarczy, że dobrze wybiorą trasę. I nie zapomną o pozytywnym nastawieniu. Bo góry z dzieckiem są piękne, choć na pewno bardziej wymagające niż w przypadku "dorosłych" wypraw.

Pierwsze kroki w górach

Pierwsze trasy z chodzącymi dziećmi nie mogą być zbyt długie i męczące. Przy ich wyborze koniecznie patrzcie nie tylko na ilość kilometrów do przejścia, ale - przede wszystkim - na przewyższenia jakie będą do pokonania (tu warto korzystać z aplikacji np. mapa-turystyczna.pl). Warto zwrócić

uwagę na początek wycieczki - nam zdarzało się stawić na szlaku w godzinach drzemki najmłodszego dziecka (w góry trzeba przecież dojechać) i od początku "coś" nie szło. Koniecznie zadbać trzeba o odpowiednią motywację dla dzieciaków - mus owocowy i czekolada w plecaku, strumyk po drodze, może bańki mydlane i piknik na szczycie? Przy niektórych schroniskach są place zabaw (np. Kozia Góra), kuchnia w schronisku serwuje pyszności (jagodzianki na Boraczej czy racuchy na Rycerzowej), gdzieś tam można rozpałcić ognisko (np. Krawców Wierch czy Soszów). Warto o tym wspomnieć dzieciom, z pewnością mając wizję super atrakcji będą raźniej maszerowały. Warto przemyśleć również wyprawę z inną rodziną - inne dzieciaki są największą motywacją. No i jeszcze jedno - pieczątki! Warto mieć książeczkę, do

której wbijać będziecie pieczątki dostępnym w schroniskach.

Najłatwiej kolejką

Co więc polecamy na pierwsze wiosenne wycieczki? Na początek można rozważyć szczyty, na które można wjechać kolejką. Dla wielu to pójście na łatwiznę, ja jednak wolę wjechać kolejką i później ruszyć w dalszą trasę już na konkretnej wysokości (z widokami) niż zmęczyć dzieci często dość monotonnym podejściem i zakończyć wycieczkę przy pierwszym schronisku. I tak, w Ustroniu zazwyczaj wjeżdżamy na Polanę Stokłosicę i później idziemy do wieży widokowej, w stronę Wielkiej Czantorii i dalej. Na tej samej zasadzie Szyndzielnia - tłum wycieczkowiczów kończy się, gdy po wjeździe kolejką pójdziemy nieco dalej niż do schroniska na Szyndzielni czy na Klimczok. Kolejka na Skrzyczne w Szczyrku sprawia, że bez problemu z dziećmi powinno się dojść np. do Malinowskiej Skały. W Wiśle wspomniałem pomysłem jest spacer Pętlą Cieńkowską. Przy pierwszej kolejce przy okazji zobaczyc można skocznię w Malince im. Adama Małyśza, zjeżdżając drugą oglądać piękne widoki. Wjeżdżając na górę Żar (kolejką inną niż wszystkie dotychczasowe) można iść dalej np. na Kiczere.

Na własnych nogach

Jednak nie zawsze trzeba się wspomagać kolejką. W Beskidach jest wiele krótkich i przyjemnych tras w sam raz dla rodzin z dziećmi. Niektóre, np. szlak prowadzący z Zabnicy-Skałki do schroniska na Hali Boraczej, dostępne są nawet z niemowlęcymi wózkami.

Gdzie jeszcze warto się wybrać z małymi piechurami? Pierwszą samo-

Dzieci odkrywają śląskie
Barbara Salamon -Szympruch

dzielnie zdobytą górą naszych dzieci zawsze była Ochodzita w Koniakowie. To ledwie kilkanaście minut (z małuskami do pół godziny) spokojnego spaceru, a widoki jak z bajki. W Szczyrku polecamy przejście z Białego Krzyża na Malinowską Skałę (jest jedno strome podejście, jednak do pokonania). W Wiśle wycieczkę do schroniska na Soszowie, w Ustroniu spacer na Równicę (tam też atrakcji dla dzieci jest co niemiara). Z kolei w Brennej war-

to wyruszyć na Błatnią, Trzy Kopce Wiślańskie czy na Przełęcz Karkoszczonek do klimatycznej Chaty Wujka Toma. W Bielsku-Białej wspomniane już wcześniej Kozia Góra, Szyndzielnia czy Dębowiec.

Przyjaznym rodzinom tras jest w Beskidach naprawdę wiele. Nie przekonacie się jednak o tym, jeśli nie ruszycie z domu. To jest często najtrudniejsze. Powodzenia! 🍷

Dzieci odkrywają śląskie
Barbara Salamon - Szympruch

O górskich wycieczkach z dziećmi, ale również trasach rowerowych i atrakcjach w miastach i miasteczkach przeczytacie w przewodniku "Dzieci odkrywają Śląskie", który można kupić na blogu Podróże Hani (www.podrozehani.pl/przewodnik). Wszystkie opisane miejsca są przetestowane na (własnych) dzieciach. Polecamy!

Autorka tekstu: Barbara Salamon-Szympruch.

ŚLADAMI HISTORII ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO

Śląsk Cieszyński obejmuje graniczny obszar północno-wschodniej części Moraw Północnych i Śląska i bezpośrednio sąsiaduje z Polską i Słowacją. Atrakcyjną częścią regionu, Beskid Cieszyński, należą do ulubionych i często odwiedzanych miejsc wielu turystów, tradycyjna architektura ludowa, folklor i zabytki historyczne Śląska Cieszyńskiego, to główne elementy wabiące turystów. Do najczęściej odwiedzanych i najciekawszych zabytków historii zaliczany jest Park Archeologiczny w wiosce Chotěbuz-Podobora, leżący niedaleko miasta Český Těšín. Znajduje się w miejscu, w którym przed wieloma wiekami żyli nasi przodkowie. W chwili obecnej zaliczany jest do najbardziej znaczących obszarów archeologicznych w Czechach. Park archeologiczny jest repliką wczesno-średniowiecznego grodziska. Zwiedzający mogą zapoznać się z życiem ówczesnej epoki. Nowe ekspozycje interaktywne, warsztat ceramiczny z piecem i kotłem garncarskim oferują możliwość nie tylko obejrzenia, ale też wypróbowania samemu codziennego życia naszych przodków. W Parku Archeologicznym odbywa się wiele imprez

dla szkół i szerokiej publiczności skierowanych na zdobywanie wiedzy i żywe pokazy rzemiosł. Następnym ważnym elementem historii, który łączy czesko-polsko-słowacki region trójstyku jest system dawnych obwarowań „Szańce” z XVI wieku, znajdujący się w wiosce Mosty u Jablunkova. W niedawno otwartym Centrum Zwiedzania znajdują się ekspozycje interaktywne oferujące zwiedzającym nietradycyjną, nowatorską a zarazem zabawną formę poznawania historii i funkcjonowania systemu obwarowań Szańce. Zwiedzający mają okazję samemu sprawdzić jak funkcjonuje działo, samemu spróbować wyrobu prochu strzelniczego. Można zagrać różne gry tematyczne

i obejrzeć 3D model obwarowań Szańce. Następnym bardzo ciekawym miejscem to pałac empirowy we Frysztacie znajdujący się w mieście Karviná. Należy on do jednego z najcenniejszych zabytków swego rodzaju w całym regionie. Podczas zwiedzania stylowo wyposażonych wnętrz głównego budynku pałacowego oraz jednego ze skrzydeł pałacu, zwanego „Lottyhaus”, mamy okazję zapoznać się z życiem szlachty z przełomu XIX

i XX wieku. Zapewne warto odwiedzić też park zamkowy niosący imię pisarki Boženy Němcové z wieloma cennymi drzewostanami, placem zabaw w stylu słowiańskiego grodziska. Tutaj znajdu-

je się też naturalna strefa wypoczynkowa zwana „Loděnice”, gdzie można wypożyczyć łódkę i udać się na przejażdżkę ślepym ramieniem rzeki Olzy.

Śląsk Cieszyński oferuje mnóstwo innych zabytków historycznych, dzięki którym zapoznamy się ze skomplikowaną, ale barwną historią tego przygranicznego skrawka ziemi.

POZNAJEMY ŚLĄSK CIESZYŃSKI Z SIODEŁKA ROWERU

Śląsk Cieszyński dzięki swemu położeniu, złożonej historii, na którą miały wpływ trzy narody, oferuje szeroką i barwną gamę dziedzictwa przyrodniczego i kulturalnego oraz mnóstwo atrakcji turystycznych. Odwiedzający mają wiele okazji do połączenia aktywnego dopoczynku ze zdobywaniem wiedzy o regionie, jego tradycjach i zwyczajach ludowych.

Turystyka rowerowa jest jednym ze sposobów zapoznania się i nacieszenia Śląskiem Cieszyńskim. Jakakolwiek wycieczkę wybierzemy, bardziej wymagające trasy Beskidu, albo łagodne trasy wycieczek wzdłuż Olzy w okolicach miast Karviná, Bohumín, zawsze znajdziemy coś dla siebie. Od chwili wprowadzenia wypożyczalni rowerów elektrycznych do oferty turystycznej, wycieczki rowerowe stały się dostępne praktycznie dla wszystkich generacji.

Trasy Beskidu Cieszyńskiego to zdecydowany sprawdzian kondycji

dla amatorów górskich wycieczek rowerowych. Nagrodą będzie nie tylko liczba przebytych metrów wysokościowych, ale też niepowtarzalna przyroda i wspaniałe widoki panoramiczne. Górskie schroniska turystyczne to doskonałe miejsca do odpoczynku i zacierpienia nowej energii. Wszystko razem spowoduje, że żal Wam będzie wracać z powrotem ze szczytów górskich. Zachęcamy więc do zasmakowania w górskich trasach prowadzących wspaniałą przyrodą i szczytami górskimi.

Doskonałym towarzyszem w poznawaniu Beskidu Cieszyńskiego z siodełka roweru jest portal internetowy MTB Beskydy. Należy do największych portali poświęconych górskiej turystyce rowerowej w Beskidach. Każdy znajdzie dla siebie odpowiednią trasę wycieczki, niezależnie od tego, czy wolicie spokojną jazdę, albo pragniecie sprawdzić swoją kondycję na trudniejszych szlakach rowerowych. Dzięki aplikacji

do smartfonów będziecie mieli zawsze przy sobie wszystkie potrzebne informacje, nawet w wersji offline.

Wabi Was spokojna przejażdżka równinami? Szlak rowerowy Olše – Olza rozpoczyna się w wiosce Bukovec, niemal w całej swej długości biegnie wzdłuż rzeki Olzy (Olše) a kończy się w mieście Bohumín w miejscu, w którym Olza wpada do Odry. Na trasie jest wiele ciekawych miejsc, które warto zwiedzić. Proponujemy na przykład najbardziej na wschód położone miasto Jablunkov albo niepowtarzalne muzeum „Open Air Muzeum” w mieście Český Těšín. Muzeum, jest pierwszym transgranicznym muzeum, znajdującym się na obu brzegach Olzy. Zaznajomicie się z ciekawą historią miasta. Przyjemnym zakończeniem podróży będzie Szlak Edukacyjny Meandry Rzeki Odry (Hraniční meandry Odry) w mieście Bohumín, prowadzący przez meandry rzeki zapisane na liście pomników przyrody.

Zakończeniem albo początkiem? Decyzję pozostawiamy na Was.

Chociaż nie jesteście wyczynowymi rowerzystami, korzystając z nowoczesnych udogodnień techniki możecie również wyruszyć na wycieczkę. Jeżeli sami nie posiadacie roweru elektrycznego, możecie skorzystać z oferty wypożyczalni rowerów, których jest co-

raz więcej. Wypożyczalnie rowerów elektrycznych stają się coraz bardziej popularne. Informacje dotyczące wypożyczalni i stacji doładowania zamieszczono w nowej edycji mapy na temat turystyki rowerowej, Olše – Olza. Mapa jest do dyspozycji w punktach informacji turystycznej na terenie całego Śląska Cieszyńskiego.

ZAPROSZENIE NA IMPREZY ODBYWAJĄCE SIĘ NA TERENIE ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO

Śląsk Cieszyński to obszar położony na granicy trzech państw a zarówno trzech kultur, czeskiej, polskiej i słowackiej. Każdą z nich charakteryzuje bogata historia, folklor, zwyczaje i tradycje ludowe. Organizowanych

jest mnóstwo ciekawych imprez, które warto odwiedzić. Do najciekawszych imprez, odbywających się w mieście Český Těšín, zaliczamy tradycyjne **KINO NA GRANICY**, czyli przegląd filmów, odbywający się co roku na przełomie

kwietnia i maja. W tym roku odbędzie się wyjątkowo dopiero w sierpniu. Następną cieszyńską imprezą z długoletnią tradycją jest festiwal muzyczny **ROCKOWANIE NAD OLZĄ**. Festiwal zaplanowano na sierpień 2020.

Następna ciesząca się wielkim zainteresowaniem imprezą to **MIĘDZY-NARODOWE SPOTKANIE FOLKLORYSTYCZNE „Gorolski Święto”**. Impreza odbędzie się na przełomie lipca i sierpnia. W ramach imprezy występują zespoły folklorystyczne z Czech, Moraw, Słowacji, Polski i innych krajów.

Miłośników zaprzęgów konnych uczarują zapewne wyścigi zaprzęgów zwane **„VOZATAJSKÉ ZÁVODY”** w wiosce Dolní Lomná. Impreza odbywa się w lipcu obok Muzeum Łomnińskiego. Dla tych, którzy lubią smakołyki regionalnej kuchni, czy pokazy tradycyjnego rzemiosła polecamy tradycyjny **JARMARK JABLONKOWSKI**. Impreza ta odbywa się co roku w lipcu z okazji nadania miastu Jablunkov praw miejskich. Jeżeli jesteście amatorami produktów z jabłek, to we wrześniu koniecznie musicie odwiedzić tradycyjny dzień jabłkowy zwany **JABKOVÝ DEN**.

W centrum informacji turystycznej „Gorolské turistické informační centrum” (GOTIC) w gminie Mosty u Jablunkova, podczas wakacji, organizowane są warsztaty zwane **GOROLSKÉ DNY S RĚMESLEM**. Warsztaty odbywają się zawsze co drugi czwartek a w ramach warsztatów przebiegają konkursy, pokazy rzemiosł połączone z degustacją kuchni regionalnej. Zwiedzający mają okazję sprawdzić swoje zdolności i sami wyprodukować sobie coś ciekawego.

Ze względu na zaistniałą sytuację epidemiologiczną, wiele regionalnych imprez odwołano albo przesunięto na późniejszy termin. Jeżeli zdecydujecie się odwiedzić niektórą z nich, to zalecamy sprawdzenie u organizatora czy i kiedy dana impreza się odbędzie. Aktualną ofertę różnego rodzaju imprez można śledzić na stronach internetowych punktów informacji turystycznej, gmin i miast.

DOM WIELU RELIGII

Mówi się, że Śląsk Cieszyński to taka środkowa Europa w pigułce. Jedną z jego najbardziej rozpoznawalnych cech jest bowiem wielokulturowość. Pod jednym niebem mieszkali obok siebie reprezentanci wielu narodów, profesji, ale i wyznawcy różnych religii. Ślady tej koegzystencji są widoczne do dziś i wciąż stanowią o kolorystyce obecnie nadgranicznego regionu.

MATECZNIK ŚWIĘTYCH

Śląsk Cieszyński wydał na świat dwóch świętych katolickich – urodzo-

nego w Skoczowie Jana Sarkandra oraz pochodzącego z rodziny cieszyńskich mieszczan Melchiora Grodzieckiego. Zarówno Sarkander jak i Grodziecki prowadzili działalność misyjną i podczas wojny trzydziestoletniej zginęli męczeńską śmiercią (pierwszy w Koszycach, drugi w Ołomuńcu). W Skoczowie znajduje się parafialne Muzeum im. Jana Sarkandra, w zabytkowym cieszyńskim kościele św. Marii Magdaleny odnajdziemy natomiast kaplicę Melchiora Grodzieckiego, ozdobioną obrazem z wizerunkiem świętego.

NAJWIĘKSZY W POLSCE

Śląsk Cieszyński zamieszkiwany jest przez największą populację luteran zarówno w Polsce, jak i Czeskiej Republice. Nic więc dziwnego, że to właśnie w Cieszynie znajdziemy największą świątynię ewangelicką w Polsce – mowa o monumentalnym Kościele Jezusowym, mogącym pomieścić do ośmiu tysięcy wiernych! W budynku swoją siedzibę ma Muzeum Protestantyzmu. Jednak miastem o największej procentowo liczbie członków Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego jest Wisła. Oprócz uroczego kościoła świętego Piotra i Pawła, ważnym dla wszystkich luteran miejscem jest ładnie położony cmentarz „Na Groniczku”.

MACEWY W ZIELENI

Warto pamiętać, że spory wkład w barwną kulturę Śląska Cieszyńskiego mieli również Żydzi. Najważniejszą pamiątką po tej społeczności jest z pewnością przepiękny, choć mocno zaniedbany stary cmentarz żydowski przy ulicy Hażlaskiej w Cieszynie. Stare, nawet siedemnastowieczne macewy scaliły się w jeden organizm w coraz śmielej ingerującą tu przyrodę, co sprawiło, że ten stary kirkut jest z pewnością jednym z najbardziej klimatycznych miejsc w okolicy. 📍

Matecznik Świętych Muzeum św. Jana Sarkandra

Rusznikarze – duma Cieszyna Fundacja Volens

Muzeum Fauny i Flory Morskiej Fundacja Volens

TOP 3 NAJBARDZIEJ ORYGINALNYCH MIEJSC NA ŚLĄSKU CIESZYŃSKIM

Czy czujecie się nieco znudzeni kolejnymi zamkami, kościołami czy parkami wodnymi? Macie ochotę zwiedzić coś oryginalnego i niebanalnego? Zapraszamy na Śląsk Cieszyński, gdzie znajdziecie atrakcje, które będą w stanie zachwycić zarówno najmłodszych, jak i najstarszych podróżników. Oto top 3 najbardziej oryginalnych i wciąż nieodkrytych miejsc na Śląsku Cieszyńskim!

MUZEUM FAUNY I FLORY MORSKIEJ I ŚRÓDLĄDOWEJ W JAWORZU

Z pewnością niewielu czytelników mogło przypuszczać, że w niewielkiej, aczkolwiek urokliwej wsi Jaworzno znajduje się wyjątkowo interesujące Muzeum Fauny i Flory. Jeżeli dodamy jeszcze, że laitmotivem stałej wystawy jest fauna i flora zarówno morska, jak i śródlądowa, to niedowiarków będzie z pewnością jeszcze więcej. A jednak! To właśnie w Jaworzno każdy będzie mógł z bliska podejrzeć przywiezionych tu przez prawdziwych pasjonatów przy-

rody mieszkańców oceanicznych i morskich głębin. Początki placówki sięgają lat sześćdziesiątych, kiedy to bosman Erwin Pastewny podarował swojej byłej szkole pierwsze eksponaty. Obecnie powierzchnia muzeum wynosi ponad 250 metrów kwadratowych, w tym ponad połowa budynku przeznaczona jest na salę wystawienniczą!

GALERIA STRACHA POLNEGO W RUDZICY

Okolice wsi Rudzica słynęły kiedyś z dużej ilości drzew czereśniowych. Wabiły one wszelakie ptactwo, szczególnie szpaki, pustoszące okolice i powodujące wiele szkód w gospodarstwach. Strwożeni gospodarze konstruowali najdziwniejsze strachy polne, mające na celu przepłoszenie szkodników. W takiej scenarii dorastał artysta Florian Kohut, który zainspirowany pejzażem z czasów dzieciństwa, postanowił otworzyć autorską galerię „Pod strachem polnym”. Twórca organizuje również coroczne „Święto stracha polnego”.

CHLEBOWA CHATA

Nieopodal Brennej, we wsi Górki Małe, znajduje się kolejne intrygujące miejsce, które zachwyci zarówno podróżujące rodziny z dziećmi, jak i pojedynczych turystów. Chlebowa Chata jest czymś w rodzaju muzeum, skansenu i pracowni. W urokliwej mikro-wiosce przeniesiemy się w czasie, aby poznać na żywo codzienne życie naszych babć i dziadków. Nieodzownym punktem zwiedzania jest prezentacja procesu wypieku chleba: od ziarenka do bochenka. 📍

MADE IN ŚLĄSK CIESZYŃSKI

Zakup pamiątek i degustacja lokalnych frykasów to nieodłączna część każdej podróży. I nic dziwnego – przecież każdy z nas chciałby zabrać ze sobą chociażby kawałek świata, który miał okazję zwiedzić. Tradycja rzemieślniczo-gastronomiczna wciąż trzyma się tu dobrze, o czym świadczy ta oto ściaga, w której znajdziecie najważniejsze skarby Śląska Cieszyńskiego.

Rusznikarze – duma Cieszyna

Śląsk Cieszyński od wieków słynął z rzemiosła – dowodem na to jest chociażby produkowana od XVII wieku bogato zdobiona strzelba myśliwska Cieszynka, za kupno której majątek wydawali arystokraci z całej Europy. Strzelbę można obejrzeć podczas zwiedzania Muzeum Śląska Cieszyńskiego. Piękną tradycję rzemieślniczą kontynuuje Jerzy Wałga – zwany ostatnim rusznikarzem Cieszyna.

Królestwo koronek

Ten zjawiskowy produkt rozstawił niepozorną górską wieś na cały świat. Każdy, kto usłyszy hasło „Koniaków”, automatycznie pomyśli właśnie o koronkach. Tworzone unikalną techniką przy użyciu specjalnych nici, charakteryzują się przepięknymi zjawiskowymi wzorami. Przyjeżdżając do Koniakowa nie sposób nie natknąć się na koniarskie sklepy i kramy oferujące bardzo

szeroki asortyment – od tradycyjnych ozdób i obrusów, aż po ręcznie wyszywaną bieliznę. Dla każdego coś dobrego!

Pozornie zwykła kanapka

Nie - to zdecydowanie nie jest produkt, który można zabrać do domu. Głównym atutem popularnej Kanapki Cieszyńskiej jest gwarantowana świeżość - firma Spotem produkuje limitowaną ilość produktów, aż do codziennego

wyczerpania asortymentu: żadnych zwrotów! Od czasu, kiedy zakochani w produkowanych w Cieszynie batonach Prince Polo Islandczycy zapromowali miejscowym wymianę barterową na śledzie, świeża kromka weki posmarowana masłem i śledziem właśnie stała się kulinarnym symbolem miasta. Obecnie smakosze mają do wyboru kilka rodzajów kanapek, które najlepiej spróbować w firmowym sklepie „Spotem” na cieszyńskim Rynku. 📍

Królestwo koronek Fundacja Volens

WZDŁUŻ ODRY NA DWÓCH KÓŁKACH

Dzisiaj nie trzeba już zbytnio zachęcać do uprawiania aktywnej turystyki rowerowej. Bardzo wielu mieszkańców polsko-czeskiego pogranicza w wolnej chwili siada na rower, by spędzić aktywnie czas na świeżym powietrzu. A warunki dla cyklistów są coraz lepsze. Miasta, gminy i powiaty coraz aktywniej dbają o rozwój znakowanych szlaków rowerowych, docierających do atrakcyjnych pod wieloma względami miejsc. Coraz częściej też trasy rowerowe budowane są jako odrębne od ruchu samochodowego ścieżki. Dużą liczbę ścieżek rowerowych, zarówno dla początkujących, jak i zaawansowanych cyklistów, znajdziemy na całym obszarze „Krainy Górnej Odry”. Rowerem możemy już dotrzeć do praktycznie wszystkich atrakcji przyrodniczych, krajoznawczych i rekreacyjno-sportowych tej części Górnego Śląska.

Jak zachęcić aktywnych amatorów dwóch kółek do poznania tej części Górnego Śląska? Argumenty są dwa. Po pierwsze – ukształtowanie terenu. Trasy rowerowe ziemi raciborskiej, głubczyckiej i wodzisławskiej nie wy-

magają od cyklisty wielkiego wysiłku. Nie ma tu bardzo trudnych i długich podjazdów oraz szaleńczych gór, wymagających sporych umiejętności kolarskich. Nie ma także wielokilometrycznych płaskich i „nudnych” ścieżek. Teren jest bardzo urozmaicony i często pokryty lasami. Po drugie – kulturowe i przyrodnicze bogactwo obszaru. Wsiadając na rower i obierając dowolny kierunek zawsze natrafimy co coś atrakcyjnego, ciekawego i interesującego.

My chcemy zwrócić uwagę na kilka tras i miejsc, wartych do odwiedzenia na rowerze.

W północno-wschodniej części obszaru euroregionu położone są Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich – obszar lasów, łąk, pól i stawów przeciętany dziesiątkami dróg i ścieżek. Wprost idealne miejsce na rowerowe wyprawy. Wśród największych walorów kulturowych kompleksu wyróżnić należy zabytkowy romańsko-gotycki zespół opactwa cysterskiego znajdujący się w Rudach. Największą jednak atrakcją przyrodniczą jest kompleks łąk-stawowy

Łęczek w sąsiedztwie Raciborza. Ten należący do ogólnoeuropejskiej sieci Natura 2000 obszar znany jest przede wszystkim z urokliwych stawów, gdzie zaobserwować można wiele gatunków ptaków.

Kolejnym obszarem, który warto poznać z rowerowego siodełka jest ziemia wodzisławska. Poza atrakcjami samego miasta godne uwagi są obiekty znajdujące się przy trasie rowerowej oznaczonej jako 316Y. Warto zatrzymać się między innymi przy Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej w Turzy Śląskiej, skąd po drodze w stronę nadgranicznych Gorzyczek mijamy w Kolonii Fryderyk niezwykłą, bo większą grupę tradycyjnych familoków. W Gorzyczach można odpocząć w parku wodnym, by następnie dojechać do Szwajcarii... Czyżowickiej – uroczego krajobrazowo kompleksu leśnego. Z Czyżowic, udając się w kierunku północnym, dotrzemy do Lubomi, gdzie nie można ominąć świetnie zachowanych pozostałości VIII-wiecznego grodziska Gołęszyców. Z Lubomi warto trochę nadrobić drogi, by przez Kornowac dotrzeć do Raciborza. Nagrodą będą przepiękne widoki całej doliny Odry, szczególnie widoczne z nowej wieży widokowej w Pogrzebieniu.

Dolina Odry to trzecia propozycja do rowerowego zwiedzania. Tu praktycznie w każdej miejscowości znajdują się obiekty godne poznania. Proponujemy rozpocząć wycieczkę od przygranicznych Chałupek, a konkretnie od wieży widokowej przy Granicznych Meandrach Odry. Z wysokości 27 m rozciąga się widok na pięknie meandrującą Odrę oraz leżące nad nią gminy po obu stronach polsko-czeskiej granicy. W Chałupkach znajduje się także pierwszy z kilku w dolinie Odry obiektów zamkowych – dawny pałac Rothschildów. Kierując się na północ dojeżdżamy do Krzyżanowic, gdzie warto wstąpić do parku przy dawnym pałacu Lichnowskich. To tutaj swego czasu odpoczywał i pracował F. Liszt,

a także miał bywać L. van Beethoven. Kolejną miejscowością w dolinie Odry jest Tworków. Tu z kolei koniecznie trzeba wstąpić do zabytkowego kościoła z XVII w. oraz zobaczyć ruiny średniowiecznego zamczyska. Eskapadę możemy zakończyć w Raciborzu – stolicy Euroregionu Silesia. Racibórz jako miasto ma wiele atrakcji, ale my chcemy zwrócić uwagę na leżące poza miastem Arboretum Bramy Morawskiej z ciekawymi okazami fauny i flory. Najnowszą atrakcją arboretum jest drewniana chata, jeden z elemen-

tów przyszłego grodu Drengów znad Górnej Odry.

Lokalne samorządy są bardzo zainteresowane rozwojem turystyki rowerowej. Korzystając z możliwości współfinansowania, realizują w ramach współpracy transgranicznej różne projekty, wzmacniające potencjał turystyczno-krajoznawczy regionu. Należy tu wspomnieć m.in. o takich projektach, jak „Zielone Ścieżki Pogranicza”, „Szlak Wież i Platform Widokowych Euroregionu Silesia” czy „Szlakiem rodu Lichnowskich”. A więc – na rower i w drogę... 🚲

RACIBORSKIE „PŁYWADŁO”

W XIX w. leżący na Odrze Racibórz był miastem portowym. Rzeką transportowano różne towary, a w następnych latach korzystali z niej także wioslarze i inni amatorzy wodniactwa. W czasach PRL-u miasto praktycznie odwróciło się od rzeki, by teraz znowu nad rzekę powrócić. Z kapitalnym pomysłem spopularyzowania walorów turystycznych Odry wystąpiło Stowarzyszenie „Rzeki dzielą, Odra łączy”, które na czele ze swoim prezesem Bronisławem Pirogiem wymyśliło i od ponad dwudziestu lat

organizuje przedsięwzięcie o nazwie PŁYWADŁO.

„Pływadło” to organizowana każdego roku w połowie czerwca impreza o charakterze rekreacyjno-sportowym przeznaczona dla wszystkich wodniaków, czyli miłośników pływania po wodzie. Raciborska impreza wyróżnia się tym, że każdy wykonawca może swój wodny pojazd, pod jednym wszakże warunkiem – musi samodzielnie utrzymać się na wodzie. Inwencja konstruktorów tych wodnych budowli przechodzi granice wyobraźni. Nie bra-

kuje kreatywności, ale także dobrego humoru. Na wodzie można było więc zobaczyć olbrzymiego smoka, wodnego fiata 126p, zamkowy browar, sklep wędkarski, szpital na peryferiach, jednostkę wojskową, komesową twierdzę niepodległości, czy chociażby w ostatnim roku przeciwsmogową turbinę i Piłsudskiego na kasztance. Każdego roku spływ „na byle czym” ma swoje hasło.

Pływadło rozpoczyna się w na Bulwarach Nadodrzańskich w Raciborzu. Po drodze załogi zatrzymują się w Turzu oraz w Dziergowicach, gdzie miejscowe samorządy organizują wodniackie festyny. Finał imprezy, po przepłynięciu czterdziestokilometrowego odcinka Odry, ma miejsce na przystani Szkwat w Kędzierzynie-Koźlu. Tu na uczestników spływu czeka szereg imprez towarzyszących, a konstruktorzy

najlepszych i najbardziej oryginalnych pływadeł otrzymują specjalne nagrody.

Każdego roku w tym oryginalnym spływie uczestniczy około 60 pływadeł i prawie 100 kajakarzy, co daje razem ponad 400 uczestników. Biorąc jeszcze pod uwagę kilka tysięcy obserwujących i kibicujących płynącym Odrą wodniakom, można stwierdzić, że raciborskie „Pływadło” może być uznane za największą tego typu imprezę w Europie. 🚲

KARKONOSZE WIOSNĄ I LATEM

Zalesione stoki Karkonoszy i urzekające pięknem krajobrazy zachęcają do odwiedzenia tego wyjątkowego zakątka Dolnego Śląska. Można go podziwiać, wypoczywając w jednym z pensjonatów czy gospodarstw agroturystycznych u podnóża gór, ale

najlepszym sposobem na zapoznanie się z okolicą jest przejście szlaku wiodącego Głównym Grzbieciem Karkonoszy – od Szklarskiej Poręby do Karpacza lub w odwrotnym kierunku, oczywiście z przystankiem na szczycie Śnieżki. Co zobaczymy w trakcie takiej wyprawy?

Jednym z najbardziej rozpoznawalnych elementów krajobrazu Karkonoszy są niesamowite formacje skalne, wyrastające niekiedy nawet na dwadzieścia pięć metrów. W sumie około stu pięćdziesięciu grup skalnych i pojedynczych skałek tworzy unikalny na skalę kraju zespół naturalnych, kamiennych rzeźb o różnorodnych formach i wysokościach. Ze względu na fantastyczne ukształtowanie i związane z nimi legendy zyskały one indywidualne nazwy, jak Pielgrzymy, Trzy Świnki, Słonecznik czy Końskie Łby.

Niesamowite wrażenie robią także kotły lodowcowe, czyli ogromne skalne zagłębienia otoczone z trzech stron stromymi stokami. W Karkonoszach najbardziej spektakularne są dwa Śnieżne Kotły oraz Kocioł Wielkiego Stawu i Małego Stawu z pięknie położonym schroniskiem Samotnia. Jeśli dodamy do tego liczne potoki, wodospady Kamieńczyka i Szklarki oraz bogatą faunę, wśród której są wilki, rysie czy muflony, otrzymujemy cudowną, bogatą krainę idealną na wakacyjny wypoczynek.

Karkonosze to jednak nie tylko przyroda i krajobrazy, ale także region pełen zabytków architektury i malowniczych miasteczek. Warto odwiedzić Dolinę Pałaców i Ogrodów z licznymi zabytkowymi obiektami pałacowymi i zamkowymi – Łomnica, Stanisławów, Pakoszów, urokliwą Jelenią Górę

z uzdrowskimi Cieplicami i widowiskowo prezentującym się zamkiem na Górze Chojnik, Szklarską Porębę czy znany za sprawą Świątyni Wang i licznie odwiedzany o każdej porze roku Karpacz. Przy okazji zachęcamy

do zajrzenia do Karkonoskich Tajemnic, interaktywnego muzeum poświęconego miejscowym legendom, zwłaszcza tym dotyczącym Ducha Gór, czy do zapoznania się z ciekawą wystawą w Muzeum Sportu i Turystyki.

NA ROWERZE PRZEZ DOLNY ŚLĄSK

Dolny Śląsk na rowerze? To świetny pomysł nie tylko na aktywne spędzenie czasu, ale też poznanie regionu od nieco innej strony. Tym bardziej, że zgodnie z uchwałą władz samorządowych na Dolnym Śląsku obchodzimy właśnie rok turystyki rowerowej, a dostępność profesjonalnych tras poprawia się niemal z dnia na dzień. Intensywnie rozwijają się zarówno tereny górskie, jak nizinne. Z tych drugich na rajdy rowerowe polecieć wypada przede wszystkim Bory Dolnośląskie z ciekawymi trasami wokół Bolesławca, którymi dojedziemy m.in. do dwóch położonych w niedalekiej odległości od miasta zamków – Kliczkowa oraz Grodzca.

Zainteresowanym jazdą w górach polecamy z kolei Strefę MTB Sudety w Górach Sowich i Suchych – to obecnie największy system górskich tras rowerowych w Polsce, który zapewnia łącznie ok. 500 km zróżnicowanych pod względem trudności oraz typu odcinków wytyczonych w jednym z najbardziej malowniczych rejonów Dolnego Śląska. Infrastrukturę uzupełniają stacje naprawcze, kilkanaście punktów dostępu, a także liczne obiekty noclegowe i gastronomiczne. Kolejnym wartym uwagi miejscem jest południowo-wschodnia część Kotliny Kłodzkiej, od Gór Bardzkich aż Góry Białskie i Masyw Śnieżnika, gdzie w ramach projektu Singletrack Glacensis stworzono najwię-

szą, liczącą sobie ponad 200 km sieć tras typu singletrack w Europie.

Na zachodzie idealnym miejscem na wyjazd rowerowy są Karkonosze i Izery. Grzechem byłoby nie zatrzymać się w czasie takiego wypadu na krótki odpoczynek przy dźwiękach wody spadającej kaskadami Wodospadu Szklarki lub nie wjechać na fragment biegnącego przez całe Sudety międzynarodowego szlaku rowerowego „Liczyrzepę”. Swoje uroki mają też Góry i Pogórze Kaczaw-

skie z powulkanicznym krajobrazem i tak ciekawymi formacjami, jak choćby tzw. Organy Wielistawskie. Na spragnionych rywalizacji czekają liczne wydarzenia rowerowe, w tym także organizowany co roku od kilku

lat turniej MTB Sudety Challenge, który przyciąga zawodników niemal ze wszystkich kontynentów. Kolarze górscy mogą też wziąć udział w organizowanej jesienią rowerowej wersji słynnego Biegu Piastów w Górach Izerskich.

Wielistawskie. Na spragnionych rywalizacji czekają liczne wydarzenia rowerowe, w tym także organizowany co roku od kilku

TURYSTYCZNY PRZEWODNIK PO ZIEMI WAŁBRZYSKIEJ

O Wałbrzychu, kojarzonym głównie z kopalniami, hutami i innymi dużymi zakładami przemysłowymi, zrobiło się w ostatnim czasie głośno za sprawą poszukiwań „złotego pociągu”. Wieści o zaginionym transporcie złota z Wrocławia rozpały wyobraźnię mediów na całym świecie. Czy gdzieś w pobliżu ukryty został skarb, pewnie nie dowiemy się nigdy. Nie od dziś wiadomo jednak, że na Ziemi Wałbrzyskiej, będącej jednym z najciekawszych przyrodniczo i kulturalnie zakątków Polski, jest do zobaczenia znacznie więcej niż możemy sobie wyobrazić na podstawie popularności jednej z legend z okresu II wojny światowej.

Wiele tajemnic skrywają również inne obiekty wchodzące w skład na-

zistowskiego kompleksu Riese. Budowane przez III Rzeszę hale, tunele i schrony znajdziemy m.in. w Głuszycy (Podziemne Miasto Osówka) oraz Walimiu (Sztolnie Walimskie) w Górach Sowich. Amatorzy podziemi powinni odwiedzić także dawną Kopalnię Węgla Kamiennego „Julia”, przekształconą w Centrum Nauki i Sztuki Stara Kopalnia, obecnie największą poprzemysłową atrakcją w Polsce.

Ziemia Wałbrzyska może się ponadto pochwalić dwoma chętnie odwiedzanymi przez turystów obiektami zamkowymi: Zamkiem Książ z zabytkową palmiarnią, w której ostatnio zamieszkały nawet lemury, oraz Zamkiem Grodno w Zagórzcu Śląskim. Pierwszy udostępnił niedawno do ruchu tury-

stycznego podziemną trasę. W drugim natomiast zainicjowano działanie nowoczesnego Centrum Bioedukacji Multimedialnej, pozwalającego odwiedzającym zapoznać się z przyrodą góry Choina oraz regionu Gór Sowich.

Zupełnie wyjątkowym zabytkiem na skalę europejską jest pocysterskie opactwo w Krzeszowie. Perłą krzeszowskiego założenia jest bazylika pw. Wniebowzięcia NMP, największa barokowa świątynia na Śląsku, nazywana niekiedy Złotym Domem (kościół został zaplanowany jako symboliczna świątynia jerozolimska). Na terenie opactwa znajdują się jeszcze dwa inne zabytkowe kościoły oraz Mauzoleum Piastów Świdnickich z grobowcami Bolka I Surowego i jego następców.

OPOLSKIE – NAJLEPSZY WYBÓR

Bezpiecznie – z dala od dużych skupisk ludzkich

Geopark Góra Św. Anny - Jeden z trzech geoparków w Polsce, powołany do życia w 2010 r. z uwagi na unikatowe walory geologiczne wulkanicznej Góry Św. Anny. W całości znajduje się na terenie Parku Krajobrazowego Góra Św. Anny, zajmując ponad połowę jego powierzchni. Na terenie geoparku utworzona została 10-kilometrowa pieszo-rowerowa ścieżka geologiczna, łącząca miejsca najciekawsze pod względem przyrodniczym i geologicznym: znajdujące się w dawnym kamieniołomie geostanowisko skał pochodzenia wulkanicznego – nefelinitów w Górze Św. Anny, Dolinę „Krowioka”, amfiteatr skalny, rezerwat „Biesiec”, kamieniołom Ligota Dolna i rezerwat roślinności kserotermicznej „Ligota Dolna”. Na trasie ścieżki znajduje się 11 geostanowisk z tablicami informacyjnymi. Jeżeli chodzi o sam park krajobrazowy warto podkreślić, iż w wyjątkowy sposób łączy on walory przyrodnicze i historyczne zachodniej części Wyżyny Śląskiej, co stanowi o jego atrakcyjności i unikalności w skali kraju.

Park Krajobrazowy Góry Opawskie – Biskupia Kopa - Jeden z najpiękniejszych obszarów rekreacyjnych Opolszczyzny. Obejmuje północne stoki i przedgórze Gór Opawskich, na granicy z Czechami. Jego największym bogactwem są zwarte kompleksy leśne, stanowiące 75% jego powierzchni. Najcenniejsze z nich objęto ochroną w formie rezerwatów: „Olszak” w masywie Olszaka, „Las Bukowy” na Górze Parkowej i „Cicha Dolina” w dolinie Bystrego Potoku. W parku znajduje się też rezerwat geologiczno-krajobrazowy „Nad Białką”, utworzony w celu zachowania pozostałości po eksploatacji żwirów i piasków złotonosnych. Uzupełnieniem walorów przyrodniczych są liczne walory kulturowe, w tym ponad 100-letnia wieża widokowa na szczycie najwyższego wzniesienia Gór Opawskich – Biskupiej Kopy (890 m n.p.m.). Pod szczytem, na wysokości 850 m n.p.m. funkcjonuje jedyne na terenie Gór Opawskich schronisko turystyczne PTTK „Pod Kopą Biskupią”. Cały park pokrywa gęsta sieć szlaków turystycznych o łącznej długości 128 km i ponad 30 km ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych oraz liczne trasy

do uprawiania turystyki pieszej, rowerowej, konnej i narciarstwa biegowego.

Blisko od domu

Park zdrojowy w Głuchołazach – Park założony pod koniec XIX w. u podnóża Góry Parkowej, kiedy to Głuchołazy otrzymały status uzdrowiska. Został zrewitalizowany w latach 30. XX w., kiedy to wybudowano tzw. alpinarium wzorowane na azteckich piramidach z Meksyku. Po przeprowadzonej w XXI w. rewitalizacji jest wielką atrakcją miasta. Piękne alejki, mostki, drzewa i bujnie rosnąca zieleń skłaniają do spacerów. Poddawać się tu także można hydroterapii – w parku bowiem zamontowano specjalne urządzenia dla kuracji wodnych – zlokalizowane na potoku zdrojowym baseny do zamaczania kończyn dolnych i misy do moczenia rąk. Najnowszą atrakcją parku jest otwarta w 2018 r. pierwsza na Opolszczyźnie tężnia solankowa. Jedną z dwóch najwyższych w Europie tężni pełni również rolę wieży widokowej.

Zespół Przyrodniczo-krajobrazowy „Lipno” - Dawny park krajobrazowy w stylu angielskim, założony pod koniec XVIII w. przez właściciela dóbr niemieckich – hrabiego Jana Nepomucena Karola Praschmę. Jego najcenniejszą częścią jest najstarszy w Polsce ogród dendrologiczny (arboretum) z licznymi okazami drzew egzotycznych. Wyznaczono tutaj ścieżkę przyrodniczo-dydaktyczną, wzdłuż której rośnie niemal sto gatunków drzew i krzewów. Największą ozdobą ogrodu są różaneczniki, a także azalie, kalmie i tulipanowce, które są szczególnie piękne w okresie kwitnienia. W parku rośnie wiele pomnikowych drzew, spośród których cztery – posadzone w czasie zakładania parku, uznawane za najstarsze egzemplarze w Polsce – mają status pomników przyrody. Są to: żywotnik olbrzymi, jałowiec wirginijski, tulipanowiec amerykański i miłorząb dwuklapowy.

Na świeżym powietrzu

Ruiny Zamku w Ujeździe - Średniowieczny zamek biskupów wrocławskich został wzniesiony na początku XIII w. Przez wieki swojego istnienia był rozbudowywany i zmieniał właścicieli. Ostatnimi była rodzina Hohenlohe, która przebudowała go na barokowo-

-mianerystyczny pałac. Budowla przetrwała setki lat aż do 1945 r., kiedy to wchodząca Armia Czerwona podpaliła większość zabudowy Ujazdu, w tym również zamek. Do dzisiaj zachowały się jedynie jego malownicze ruiny, kilka lat temu zabezpieczone i udostępnione do zwiedzania. Roztacza się z nich piękna panorama okolicy.

Fortyfikacje Nyskie - Wspaniale zachowany system fortyfikacji. Większość przetrwałych do dziś obiektów pochodzi z XVIII wieku, choć pierwsze fortyfikacje drewniano-ziemne otoczyły Nysę w drugiej połowie wieku XIII-tego. Szerokie prace nad umocnieniami przeprowadzono w czasach panowania Habsburgów (Nysa należała wówczas do Królestwa Czech). Kolejne przebudowy przypadły na okres władania Prus, kiedy to Fryderyk II, doceniając strategiczne położenie Nysy, przekształcił miasto w nowoczesną silną twierdzę. Współcześnie, mimo licznych zniszczeń, zespół twierdzy jest unikalnym przykładem inżynierii i architektury fortecznej. Obecnie trwają prace rewitalizacyjne wybranych obiektów fortecznych, które

łącznie zajmują około 80 ha i znajdują się na nieruchomościach o powierzchni ok. 230 ha.

W otoczeniu jezior

Kompleks Jezior Turawskich (łącznie 4 zbiorniki). Największe: Jezioro Turawskie, powstało w okresie międzywojennym jako zbiornik retencyjny. Dwa mniejsze jeziora, zwane Średnim i Małym, położone są wśród okalających główny zbiornik lasów, czwarte – najczęściej nazywane Srebrnym, choć także z uwagi na swoją turkusową barwę, Zielonym lub Szmaragdowym – w okolicach Osowca. Piaszczyste plaże położone wśród sosnowych lasów, malownicze zakola i duża powierzchnia wody stwarzają wręcz idealne warunki do rekreacji i uprawiania sportów wodnych. Jeziora Turawskie posiadają dobrze rozwiniętą infrastrukturę (kompleksy wypoczynkowe, domki, miejsca na camping, pola namiotowe, placówki gastronomiczne, place zabaw, boiska), cieszą się także powodzeniem wśród wędkarzy – wody te słyną z doskonałych łowisk sandacza oraz ornitologów – jest to bowiem obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000.

Jezioro Nyskie Malowniczo położone u podnóża Gór Opawskich Jezioro Ny-

skie powstało jako zbiornik retencyjny w Dolinie Nysy Kłodzkiej. Czysta woda, urozmaicona linia brzegowa oraz rozwinięta baza turystyczna sprawiają, iż cieszy się ono dużą popularnością zarówno wśród mieszkańców, jak i turystów. Jest rajem dla wędkarzy, amatorów sportów wodnych i żeglarzy. Nie będą się też czuć zawiedzeni miłośnicy przyrody. Jezioro położone jest bowiem na terenie Otmuchowsko-Nyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, a także na obszarze Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony Ptaków „Zbiornik Nyski”.

Jezioro Otmuchowskie Drugi – obok Jeziora Nyskiego – sztuczny zbiornik w Dolinie Nysy Kłodzkiej, który pełni także funkcje turystyczne. Rozbudowana infrastruktura i piękna okolica jeziora, które z daleka otaczają pasma górskie Sudetów, przyciągają setki turystów. Jego okolice upodobał sobie szczególnie wędkarze, zwłaszcza Ci łowiący leszcze i sandacze, które potrafią tu dochodzić do wagi 10-15 kg! Podobnie jak Jezioro Nyskie – znajduje się w obrębie Otmuchowsko-Nyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, a także na obszarze Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony Ptaków „Zbiornik Otmuchowski”. 🌿

